

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Postavení a činnost insolvenčního správce
Status and Activities of Insolvency Practitioner

Student:
Vedoucí bakalářské práce:

Lenka Krasulová
Mgr. Damian Czudek

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Krasulová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Postavení a činnost insolvenčního správce**
Status and Activities of Insolvency Practitioner

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Předpoklady pro výkon funkce insolvenčního správce
3. Pravomoci a povinnosti insolvenčního správce obecně a v různých formách úpadku
4. Odpovědnost insolvenčního správce
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOTOUČOVÁ, Jiřina et al. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář.*

2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro ne právníky.*

1. vyd. Praha: Linde, 2009. 394 s. ISBN 978-80-7201-780-5.

RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo.* 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

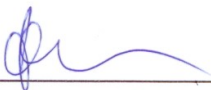
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Damian Czudek**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prehlasujem, že som celú prácu vypracovala samostatne.“

V Ostrave dňa 11.5.2012

Krasulová

Lenka Krasulová

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	OBEČNE O INSOLVENČNOM KONANÍ	7
2.1	SUBJEKTY INSOLVENČNÉHO KONANIA.....	12
2.1.1	INSOLVENČNÝ SÚD	12
2.1.2	DLŽNÍK	12
2.1.3	VERITELIA	14
2.1.4	INSOLVENČNÝ SPRÁVCA	14
2.1.5	ŠTÁTNE ZASTUPITEĽSTVO	15
2.1.6	LIKVIDÁTOR DLŽNÍKA	16
2.2	ÚPADOK.....	16
2.3	SPÔSOBY RIEŠENIA ÚPADKU	19
3	INSOLVENČNÝ SPRÁVCA	21
3.1	PREPOKLADY INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU.....	23
3.1.1	KVALIFIKAČNÁ SKÚŠKA INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU	23
3.1.2	NEDOSTATOK INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV	24
3.1.3	OBSAH SKÚŠKY	25
3.1.4	PRIEBEH SKÚŠKY	26
3.1.5	ORGANIZÁCIA SKÚŠKY	27
3.1.6	INSOLVENČNÁ “POISTKA“	28
3.2	ZOZNAM INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV	29
3.2.1	ČLENENIE A OBSAH ZOZNAMU	29
3.3	DRUHY INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV	31
3.3.1	ZÁSTUPCA INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU	31
3.3.2	PREDBEŽNÝ INSOLVENČNÝ SPRÁVCA	32
3.3.3	ODDELENÝ INSOLVENČNÝ SPRÁVCA	34

3.3.4	ZVLÁŠTNÝ INSOLVENČNÝ SPRÁVCA	34
3.4	ASIS.....	35
4	ČINNOSTĚ INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV V INSOLVENČNOM KONANÍ.....	36
4.1.1	ČINNOSTĚ INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU PRI KONKURZE	36
4.1.2	ČINNOSTĚ INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU PRI REORGANIZACÍ.....	39
4.1.3	ČINNOSTĚ INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU PRI ODDLŽENÍ.....	40
4.2	INCIDENČNÉ SPORY	42
5	ZODPOVEDNOSTĚ	45
6	ODMENA	47
7	ZÁVER.....	54
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	55
	PREHLÁSENIE O VÝSLEDKU VYUŽITIA BAKALÁRSKEJ PRÁCE	

1 ÚVOD

Éru tržnej ekonomiky s klasickou obchodnou súťažou by bolo možné predchádzajúcu marxistickú tézu „dejiny ľudstva sú dejinami tržných bojov“ parafrázovať radšej ako „dejiny ľudstva sú dejinami ekonomických rastov a úpadkov“. Každé spoločenské zriadenie, okrem výnimiek centrálne riadených systémov, používa odjakživa ekonomické súťaže ako nástroje pre svoj rozvoj. Vyspelosť ekonomických subjektov môžeme posudzovať taktiež vďaka tomu, ako pristupujú k tým, ktorí v súťažnom prostredí neuspeli. Treba brať na vedomie, že starostlivosť o neúspešných účastníkov hospodárskej súťaže ochraňuje nielen základné práva úpadcov, ale tiež práva tých, ktorí ako veritelia nesú na svojich bedrách následky neúspechov svojich dlžníkov.

Už v minulosti sa ekonomický kolaps snažilo riešiť rímske právo. V Českej republike a jej okolitých krajinách sú dejiny právnej úpravy „úpadkovej situácie“ počítané už na stáročia.¹

Úpadok, v takej forme ako ho poznáme dnes bol v Českej republike zavedený s účinnosťou od 1.1. 2008 vo forme Insolvenčného zákona, ktorý bol publikovaný v zbierke zákonov pod číslom 182/2006 Sb. v platnom znení. Predchodcom tohto zákona bol Zákon o konkurze a vyrovnaní, ktorý sa týkal len úpadku podnikajúcich osôb.

Predmetom bakalárskej práce je hlavne analýza a popis činnosti insolvenčných správcov a popis činnosti insolvenčných správcov v insolvenčnom konaní a s tým súvisiaca zodpovednosť a odmeňovanie insolvenčných správcov. Táto práca sa vo veľkej miere zaoberá aj predpokladmi pre výkon profesie insolvenčného správcu a podrobne sa tu tiež zoznamujeme s viacerými druhmi insolvenčných správcov. Nechýba ani pre uvedenie do problematiky obecný popis insolvenčného konania, kde sa zameriavam najmä na subjekty insolvenčného konania, úpadok a následné spôsoby riešenia úpadku.

Cieľom bakalárskej práce je vymedziť postavenie a činnosť insolvenčného správcu v relatívne novej právnej úprave insolvenčného zákona.

¹ REDAKCE. Insolvenčný zákon na štartu. *Právní fórum : český právnický měsíčník*. 2008, č. 1, p. 1. ISSN 1214-7966

Tému postavenie a činnosť insolvenčného správcu som si vybrala preto, lebo v súčasnej dobe mi pripadá povolanie insolvenčného správcu, vzhľadom k môjmu záujmu o ekonómiu a právo veľmi perspektívne do budúcnosti. V oblasti insolventie momentálne prebieha dynamický rozvoj, ktorý sa prehľbuje najmä teraz, keď doznieva celosvetová ekonomická kríza.

2 OBECNE O INSOLVENČNOM KONANÍ

Dňa 1.januára 2008 nadobudol účinnosť insolvenčný zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho riešenia², ktorý ruší zákon o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Sb.³ Tento zákon bol prijatý 11.7.1991 a bol účinný od 1.10.1991 do 31.12.2007. V súčasnosti sa stále tento zákon požíva na všetky insolvenčné konania, ktoré boli zahájené pred 31.12.2007.

Pôvodný zákon mal len dve formy riešenia úpadku a to konkurz, speňaženie majetku úpadcu a vyrovnanie. Úpadca mal možnosť ponúknuť vyrovnanie formou novej emisie akcií alebo iných cenných papierov vydávaných dlžníkom, alebo i nepeňažnou formou, napr. vydaním časti aktív, ktoré bezprostredne nesúvisia s vlastnou podnikateľskou činnosťou. Odborná verejnosť často krát pôvodný zákon veľmi kritizovala kvôli zdĺhavosti trvania konania konkurzu, prípadne vyrovnania a tiež preto, že ponuky na vyrovnanie boli jedinou alternatívou riešenia úpadku. Nesmieme zabudnúť na to, že veriteľ mal veľmi slabé postavenie. V minulosti sú tiež známe rôzne kauzy, kedy došlo k zneužitiu (napr. prípad tzv. konkurznej mafie). Zákon o konkurze a vyrovnaní bol za celé svoje obdobie pôsobnosti novelizovaný celkom 29x.⁴

V súčasnom insolvenčnom zákone ide o úpravu celkom novú, komplexnú, postavenú na vlastných zásadách, ktorá má nahradiť **staršiu právnu úpravu úpadkového práva**.⁵ Preto muselo dôjsť i ku zmene samotnej terminológie, ktorá je uvedená v nasledujúcej tabuľke: ⁶

² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen insolvenční zákon)

³ ADAMÍK, Petr. *Likvidace obchodních společností*. 2.vyd.Olomouc: ANAG, 2008, s.25 ISBN 978-80-7263-455-2.

⁴ HLAVÁČEK, Jiří. *Insolvence v České republice*. Praha, 2011. Studentská vědecká odborná činnost. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra národního hospodářství.

⁵ ADAMÍK, Petr. *Likvidace obchodních společností*. 2.vyd.Olomouc: ANAG, 2008, s.25 ISBN 978-80-7263-455-2.

⁶Prevzaté z dôvodovej správy Vlády Českej republiky zo dňa 25.5.2007 k návrhu zákona, ktorým sa mení Insolvenčný zákon v súvislosti s jeho prijatím, publikované v ASPI pod č. LIT 29084CZ

Insolvenčná terminológia ⁷

Pôvodný pojem	Novozavedený pojem (prípadne pojmy)
Zákon o konkurze a vyrovnaní (zákon č. 328/1991 Zb., v znení neskorších predpisov)	Insolvenčný zákon (zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a spôsoboch jeho riešenia)
Prehlásenie o konkurze alebo povolenie o vyrovnaní (konkurz a vyrovnanie)	Ide o všetky spôsoby riešenia úpadku podľa insolvenčného zákona (konkurz, reorganizácia, oddĺženie a zvláštne spôsoby riešenia úpadku)
Zamietnutie návrhu na prehlásenie konkurzu z dôvodu, že majetok dlžníka nepostačuje k náhrade nákladov konkurzu	Zamietnutie insolvenčného návrhu preto, že majetok dlžníka nepostačuje k úhrade nákladov insolvenčného konania
Konkurzná podstata	Majetková podstata
Správca konkurznej podstaty	Insolvenčný správca
Vyrovnávací správca	Insolvenčný správca
Úpadca	Dlžník

Pri vytváraní novej právnej úpravy insolvenčného zákona nedošlo len k výmene jedného zákona za druhý, ale i k celkovej zmene filozofie právnej úpravy úpadkového práva. Prijatím insolvenčného zákona bolo dosiahnuté i zlúčenie s predpismi medzinárodných zmlúv a komunitárneho práva, hlavne s:

- I. Smernicou Rady 80/987/EHS zo dňa 20. októbra 1980, o zbližovaní právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa ochrany zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti,

⁷ Prevzaté z dôvodovej zprávy Vlády České republiky zo dňa 25. 5. 2007 k návrhu zákona, **ktorým sa mení Insolvenční zákon a niektoré zákony v súvislosti s jeho prijatím**, publikované v ASPI pod č. LIT 29084CZ

- II. Smernicu rady 93/22/EHS, zo dňa 10. mája 1993, o insolvenčných službách v oblasti cenných papierov. Táto smernica určuje, že vlastnícke práva majiteľov cenných papierov musia byť chránené i za situácie, kedy osoba, ktorá zaistuje investičné služby pre majiteľa cenných papierov je insolventný, vymedzuje kontrolu solventnosti,
- III. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES zo dňa 31. marca 2004 o koordinácii postupov pri zavádzaní verejných zákaziek na stavebné práce, dodávky a služby,
- IV. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES, zo dňa 19. mája 1998, o neodvolateľnosti vyrovnania v platobných systémoch s v systémoch vyrovnania obchodov s cennými papiermi. Táto smernica obsahuje samostatnú definíciu konkurzného konania a špeciálne upravuje postupy v prípadoch, kedy je priebehu obchodu s cennými papiermi prehlásený konkurz na niektorého z účastníkov, napr. stanoví vynútitelnosť prevodových príkazov a kompenzácií v priebehu konkurzu,
- V. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/17/ES, zo dňa 19. marca 2001, o reorganizácii a likvidácii poisťovní. Obsah tejto smernice vychádza z jej názvu,
- VI. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES, o prístupu činnosti úverových inštitúcií a o ich výkone,
- VII. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/28/ES, zo dňa 18. septembra 2000, ktorou sa mení smernica 2000/12/ES, o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a o ich výkone,
- VIII. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/46/ES, zo dňa 18. septembra 2000, o prístupe k činnosti inštitúcií elektronických peňazí, o ich výkone a o obozretnom dohľade nad touto činnosťou,
- IX. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, zo dňa 4. apríla 2001, o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií. Táto smernica bližšie stanovuje podmienky a priebeh reorganizácie a likvidácie úverových inštitúcií, konkrétne povinnosť informovať veriteľa o finančnej situácii a prijatých opatreniach, o spôsobe

uplatňovania pohľadávok, ďalej určuje podmienky pre odobratie povolenia úverovej inštitúcií,

- X. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES, zo dňa 6. júna 2002, o dohodách o finančnom zaistení,
- XI. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES, zo dňa 23. Septembra 2002, ktorou sa mení smernica Rady 80/987/EHS, o zbližovaní právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa ochrany zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti,
- XII. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES, zo dňa 31. marca 2004, o koordinácii postupov pri zavádzaní verejných zákaziek na stavebné práce, dodávky a služby,
- XIII. Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES, zo dňa 21. apríla 2004, o trhoch finančných nástrojov, ktorou sa mení smernica Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a ruší smernicu Rady 93/22/EHS,
- XIV. Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000, o úpadkovom konaní.

Zmeny nemali vplyv len na právnu úpravu, čím došlo k zakotveniu nových spôsobov riešenia úpadku, ale tiež došlo k zriadeniu elektronického insolvenčného registra, ktorý výrazne urýchlil komunikáciu účastníkov konania medzi sebou navzájom a s insolvenčným správcom či insolvenčným súdom.⁸

V insolvenčnom konaní sú nastavené dva hlavné ciele:

1. Usporiadanie majetkových vzťahov k osobám dotknutým dlžníkovým úpadkom alebo hroziacim úpadkom a
2. čo najvyššie a zásadne pomerné uspokojenie dlžníkových veriteľov.

Toto ustanovenie v insolvenčnom zákone má zásadný vplyv na priebeh insolvenčného konania a najmä na voľbu spôsobu konkrétneho riešenia úpadku. Takéto riešenie je prípustné

⁸ HLAVÁČEK, Jiří. *Insolvence v České republice*. Praha, 2011. Studentská vědecká odborná činnost. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra národního hospodářství. s. 6-7

len v prípade, že úpadok dlžníka je možné riešiť viacerými spôsobmi (napr. konkurz verzus reorganizácia alebo konkurz verzus oddĺženie atď.). Najdôležitejšie je zvoliť taký spôsob, ktorý najviac smeruje k naplneniu uvedených cieľov insolvenčného konania.

Z formálne metodického hľadiska je ustanovenie⁹ koncipované veľmi nešťastným spôsobom, pretože oddĺženie dlžníka uvádza ako samostatný spôsob riešenia úpadku dlžníka. V skutočnosti ide len o jednu z foriem riešenia úpadku, ktorá bola síce do insolvenčného zákona novo začlenená, ale i v takom prípade sa jedná o spôsob usporiadania majetkových spôsobov dlžníka, na ktorú by sa mala vzťahovať požiadavka čo najvyššieho a zásadne pomerného uspokojenia dlžníkových veriteľov.¹⁰

⁹ § 1 insolvenčního zákona

¹⁰ HOSTINSKÝ, Jan. *Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2009. 2 s. ISBN 978-80-7418-010-1.

2.1 SUBJEKTY INSOLVENČNÉHO KONANIA

Ako procesne subjekty označujeme také subjekty, ktoré majú v insolvenčnom konaní určité práva a povinnosti. V takomto prípade to chápeme v širšom poňatí než účastníci konania, ktorí majú v zákonných mantineloch možnosť disponovať s návrhom, poprípade na neho reagovať. Medzi najdôležitejšie subjekty insolvenčného konania zaraďujeme insolvenčný súd, dlžníka a veriteľa, insolvenčného správcu, štátne zastupiteľstvo a likvidátora dlžníka.¹¹

2.1.1 INSOLVENČNÝ SÚD

Súd, u ktorého prebieha insolvenčné konanie je insolvenčný súd. V prvom stupni sa vždy jedná o krajský súd. Ak je dlžníkom nepodnikateľ, čiže fyzická osoba, je miestne príslušným krajský súd, v ktorom obvode má dlžník bydlisko, alebo v ktorom obvode dlžník býva s úmyslom zdržovať sa tam trvalo. Ak je dlžníkom podnikateľ, čiže právnická osoba, je miesto príslušným krajský súd, v ktorom obvode má dlžník miesto podnikania, pokiaľ nemá miesto podnikania, je rozhodné miesto dlžníkove bydlisko. V prípade právnickej osoby je pre určenie miestnej príslušnosti súdu rozhodujúce sídlo právnickej osoby.¹²

2.1.2 DLŽNÍK

Za dlžníka považujeme taký subjekt, ktorý je ako dlžník označený v insolvenčnom návrhu a v navažujúcich rozhodnutiach insolvenčného súdu, napríklad v rozhodnutí o zamietnutí insolvenčného návrhu, rozhodnutí o úpadku, atď. Dlžníkom sa môže stať právnická¹³ i fyzická osoba, ktorá môže byť podnikateľského alebo nepodnikateľského

¹¹PRÁVO A TERÉNNÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE. *Procesní subjekty insolvenčního řízení* ze dne 1.1.2012 [online]. 1.1.2012 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: < <http://www.clovekvpravu.cz/oddluzeni-aktualizovano-k-112012-380/procesni-subjekty-insolvenčního-řízení-385> >

¹² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011, 15s. ISBN 978-807-2018-628.

¹³ Právnickými osobami sú podľa § 18 odst. 2 ObchZ a) združenie fyzických alebo právnických osôb, b) účelové združenia majetku, c) jednotky územnej samosprávy, d) iné subjekty, o ktorých to stanoví zákon.

charakteru. Existujú výnimky¹⁴, kde je definované, že nie je možné použiť insolvenčný zákon na štát, územný samosprávny celok, Českú národnú banku, Všeobecnú zdravotnú poisťovňu Českej republiky, Fond poistenia vkladov, Garančný fond obchodníkov s cennými papiermi, verejné neziskové ústavné zdravotné zariadenia, ktoré sú zriadené podľa zvláštneho zákona, verejnú vysokú školu alebo právnickú osobu, pokiaľ štát alebo vyšší územný samosprávny celok pred zahájením insolvenčného konania prevzal všetky jej dlhy alebo sa za ne zaručil.

Insolvenčný zákon nie je použiteľný, pokiaľ ide o

- finančnú inštitúciu v prípade, že je nositeľom licencie alebo povolení podľa zvláštnych právnych predpisov, ktoré upravujú jej činnosť,
- zdravotnú poisťovňu, ktorá funguje podľa zvláštneho právneho predpisu, po dobu, po ktorú je nositeľom povolenia k prevádzkovaniu verejného zdravotného poistenia,
- politickú stranu alebo politické hnutie v dobe vyhlásených volieb podľa zvláštneho právneho predpisu.¹⁵

Z insolvenčného zákona vyplýva, že dlžník je v relatívne v podriadenom postavení, pretože je povinný strpieť radu obmedzení pri nakladaní so svojím majetkom a plniť radu povinností napr. pri predkladaní rôznych typov informácií iným subjektom insolvenčného konania.

Súčasný insolvenčné konanie je koncipované tak, že priznáva niekoľko kľúčových práv ekonomického typu, ktoré sa týkajú spôsobu riešenia jeho krízovej finančnej situácie:

- dlžník by sa mal hlavne postarať o to, aby k jeho úpadkovej situácii vôbec nedošlo. Pokiaľ situácia hrozí, dáva insolvenčný zákon dlžníkovi možnosť negatívnu situáciu riešiť s použitím niektorého zo spôsobov riešenia úpadku,
- dlžník má právo namietat', pokiaľ bol insolvenčný návrh podaný veriteľom,
- pokiaľ dôjde k zisteniu úpadku, potom má dlžník právo navrhnúť jeho riešenie niektorou jeho nelikvidačnou formou, napríklad moratóriom alebo reorganizáciou u podnikateľského subjektu, alebo oddĺženia u nepodnikateľského subjektu,

¹⁴ § 6 odst. 1 insolvenčného zákona

¹⁵ §6 odst. 2 insolvenčného zákona

- dlžník ma tiež právo požadovať, aby v insolvenčnom konaní došlo k vysporiadaniu jeho záväzkov voči veriteľom v maximálnom možnom rozsahu, čo znamená aby dlžníkove zaťaženie a jeho záväzky boli pokiaľ možno čo najnižšie. Toto právo vzniká len pri dodržiavaní požiadaviek dlžníka poctivým jednaním v insolvenčnom konaní.¹⁶

2.1.3 VERITELIA

Veriteľom je obecné charakterizovaná právnická alebo fyzická osoba, ktorá v insolvenčnom konaní uplatňuje svoju pohľadávku voči dlžníkovi.¹⁷ Podľa charakteru pohľadávky môžeme identifikovať niekoľko typov veriteľov, napr.:

- veritelia, ktorí svoje pohľadávky uplatňujú podaním prihlášky,
- veritelia, ktorí svoje pohľadávky uplatňujú iným spôsobom ako je prihláška (môže ísť o prípad pohľadávky za majetkovú podstatu a pohľadávky im na rovnakú úroveň postavené),
- veritelia so zaistenými, prípadne nezaistenými pohľadávkami atď.

Veritelia majú možnosť uplatňovať svoje práva v rámci insolvenčného konania, buď jednotlivo (napr. podaním prihlášky pohľadávky), alebo prostredníctvom veriteľských orgánov, ktorými sú schôdze veriteľov a veriteľské výbory alebo zástupcovia veriteľov.¹⁸

2.1.4 INSOLVENČNÝ SPRÁVCA

Insolvenčným správcom môže byť fyzická alebo právnická osoba, ale spravidla ním býva verejná obchodná spoločnosť, ktorá je oprávnená k výkonu funkcie na základe povolenia vydaného Ministerstvom spravodlivosti ČR. Každá osoba insolvenčného správcu je pre každé insolvenčné konanie určená v rozhodnutí o úpadku. Konkrétnu osobu

¹⁶ LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2009. 18s. ISBN 978-80-7418-031-6.

¹⁷ § 9 odst. 1 písm. c) insolvenčného zákona

¹⁸ LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2009. 19s. ISBN 978-80-7418-031-6.

insolvenčného správcu zvolí zo zoznamu insolvenčných správcov predseda insolvenčného súdu.¹⁹ V priebehu insolvenčného konania majú veritelia oprávnenie na prvej schôdzi veriteľov konanej po prieskumnom jednaní hlasovaním takto ustanoveného insolvenčného správcu odvolať a uznieť sa na ustanovení nového insolvenčného správcu. V priebehu insolvenčného konania plní insolvenčný správca povinnosti, ktoré sú mu uložené insolvenčným zákonom, zvláštnymi predpismi alebo rozhodnutím insolvenčného súdu. Pri výkone svojej funkcie odpovedá dlžníkovi, veriteľom dlžníka a prípadne ďalším osobám za škodu, ktorá týmto osobám v dôsledku porušenia povinnosti zo strany insolvenčného správcu vznikne. Počas insolvenčného konania vykonáva nad činnosťou insolvenčného správcu dohľad insolvenčný súd a konkrétne insolvenčný sudca určený rozvrhom práce insolvenčného súdu.²⁰

2.1.5 ŠTÁTNE ZASTUPITEĽSTVO

Štátne zastupiteľstvo, ktoré vstúpilo do insolvenčného konania, prípadne do incidenčného sporu, má právo podať opravný prostriedok ku rozhodnutiu insolvenčného súdu, len v prípade pokiaľ majú toto právo všetci účastníci konania.²¹

Vstup štátneho zastupiteľstva do insolvenčného konania alebo do incidenčného sporu vychádza z § 35 občiansko súdneho poriadku. Možnosť legitimácie k podaniu opravného prostriedku, riadneho i mimoriadneho, vychádza z práva veriteľov i dlžníka k takémuto úkonu. Existujú i prípady, kedy právo podať opravný prostriedok majú súčasne všetci účastníci konania, ale takéto situácie nastávajú len veľmi zriedkavo. Z rovnakého dôvodu i právo štátneho zastupiteľstva na podanie opravného prostriedku je výnimočné.²²

¹⁹ § 25odst. 1 insolvenčného zákona

²⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávniky*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011, 150s. ISBN 978-807-2018-628.

²¹ § 69 insolvenčného zákona

²² KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 87 s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

2.1.6 LIKVIDÁTOR DLŽNÍKA

Likvidátor dlžníka má povinnosť vykonávať svoju činnosť v insolvenčnom konaní v takom rozsahu, v akom neprešla na insolvenčného správcu. Do tejto pôsobnosti patrí i spolupráca s insolvenčným správcem, ktorá je uložená zákonom dlžníkovi.²³

Štatutárnym orgánom dlžníka, ktorý vstúpil pred zahájením insolvenčného konania do likvidácie, sa stáva dlžníkom menovaný alebo súdom ustanovený likvidátor.

Pôsobenie likvidátora trvá od podania insolvenčného návrhu, prípadne pokiaľ ide o návrh veriteľa, až po rozhodnutie o úpadku.²⁴

Základnou úlohou likvidátora v insolvenčnom konaní je spolupráca s insolvenčným správcem. V prípade, že návrh na zahájenie insolvenčného konania podá sám likvidátor, jeho povinnosti sa začínajú už týmto okamžikom. Pokiaľ je návrh podaný veriteľom, podstatným okamžikom pre likvidátora je vydanie rozhodnutia insolvenčného súdu o úpadku dlžníka.

Likvidátor dlžníka má v spojitosti so svojou činnosťou právo na náhradu nutných výdajov a na primeranú odmenu, ktorej výšku určí insolvenčný súd na návrh insolvenčného správcu v súlade so zvláštnym právnym prepisom.²⁵

2.2 ÚPADOK

V insolvenčnom práve existuje kľúčová otázka, kedy vlastne nastáva situácia insolventie. Postupom času sa vyvinuli dve definície insolventie, môžeme povedať dve definované formy úpadku:

- neschopnosť plniť peňažité záväzky,
- predĺženie.²⁶

²³ § 70 odst. 1 insolvenčného zákona

²⁴ 70 odst. 2 insolvenčného zákona

²⁵ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **86-87 s.** Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

To znamená, že podľa zákona je dlžník v úpadku , pokiaľ:

- má viacero veriteľov,
- má peňažité záväzky, ktoré sú viac než 30 dní po termíne splatnosti,
- nie je schopný tieto záväzky plniť.²⁷

Spomenuté podmienky musia byť naplnené súčasne, nestačí ak je splnená len jedna prípadne dve z nich. V praxi sa úplne normálne stáva, že k tejto kumulácii dochádza a skôr je neobvyklé ak by bola dlhodobou naplnená jedna z podmienok a ostatné by plnené neboli. Prvé dve kritéria sa dajú hravo objektívne zistiť. Počet veriteľov môžeme zistiť, takisto ako existenciu záväzkov, pretože ich splatnosť uplynula pred viac než tridsiatimi dňami, z uzavretých zmlúv, objednávok a faktúr. Tretie kritérium býva problematické, pretože ide o dôkaz schopnosti či presnejšie povedané o vylúčení schopnosti ku splácaniu. Toto kritérium sa zvyčajne považuje za splnené v prípade, pokiaľ dlžník zastavil platby kľúčových častí svojich peňažných záväzkov, pretože ich neplní po dobu dlhšiu než tri mesiace po termíne splatnosti, pretože nie je možné dosiahnuť uspokojenie niektorej zo splatných peňažitých pohľadávok voči dlžníkovi výkonným rozhodnutím alebo exekúciou. V praxi postačuje, že pre účely samotného insolvenčného konania postačuje ako dôkaz naplnenie tretieho kritéria. Zároveň existuje i ďalšia možnosť dôkazu, pretože súd môže považovať za splnenie tretej podmienky i to, keď dlžník nesplní svoju povinnosť a nepredloží insolvenčnému súdu požadované informácie. Z právnického hľadiska môže ísť o dôkaz dosť tajomný, lebo splnenie alebo nesplnenie informačnej povinnosti nemá pochopiteľne väzbu na to, či je alebo nie je podmienka splnená. Tento jav nevypovedá nijak o tom, či je alebo nie je dlžník schopný splácať svoje záväzky. Pokiaľ sa na to pozeráme z procesného hľadiska, ide však o veľmi dôležitú variantu, pretože bráni rôznym zdržovacím taktikám, ktoré by dlžník mohol používať po podaní insolvenčného návrhu, ale ešte pred rozhodnutím súdu o tom, či insolvenciu vyhlási alebo nevyhlási.

²⁶ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI. Úpadek a způsoby jeho řešení. *Insolvenční zákon. justice*. [online]. Ministerstvo spravedlnosti [cit 2012-04-22] Dostupné z: <<http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/upadek-a-zpusoby-jeho-reseni.html>>

²⁷ § 3 insolvenčného zákona

Z princípu „neschopnosti plniť záväzky“ vyplýva, že vôbec nemusí ísť o prípad, kedy spoločnosť nemá dostatočný finančný majetok pre pokrytie svojich záväzkov, ale že nemá dostatočnú likviditu k tomu, aby dostala týmto záväzkom v čase, ktorý má akosi definovaný „vankúš“. Týmto priestorom pre riešenie problémov je tridsať dní po platnosti záväzku a ďalej tiež určitá ďalšia doba, ktorá je považovaná za dôkaz tretej podmienky, pretože obvykle tri mesiace po splatnosti záväzku (len v prípade, že spoločnosť doloží súdu informácie o tom, že jej majetok je väčší než záväzky, a teda splní svoju informačnú povinnosť spôsobom, ktorý uzná súd ako dostatočný). Existuje tu teda priestor k tomu, aby spoločnosť mohla realizovať svoje aktíva, previedla ich na hotovosť a uhradila záväzky beztoho, aby bola vyhlásená insolvenčia. V skutočnosti prax je taká, že z celkového počtu insolvenčných návrhov na právnické osoby je asi polovica vyriešená iným spôsobom než vyhlásením insolvencie, po ktorej nasleduje reorganizácia (takýchto prípadov je málo) alebo konkurz (drvivá väčšina). V týchto iných prípadoch dôjde buď k tomu, že dlžník uhradí svoje záväzky voči veriteľom a pominú tak dôvody pre skúmanie insolvencie, alebo súd zistí, že majetok spoločnosti je malý, že je návrh zamietnutý pre nedostatok majetku, alebo môže byť samostatný návrh založený na falšných informáciách. Súd má právo návrh odmietnuť, pokiaľ sa dlžník dostal do problémov vinou kriminálnej činnosti tretej osoby (napr. vplyvom krádeže alebo trestnej činnosti zamestnanca) a existuje dôvod na nádej, že behom troch mesiacov od splatnosti pohľadávok bude schopný dostať svojím záväzkom.²⁸

Druhou formou insolvencie je oddlženie. V tomto prípade ide o to, že súčet záväzkov dlžníka prevyšuje hodnotu jeho majetku. Vynára sa otázka hodnoty a ceny, ktorá sa nám s neúprosnou pravidelnosťou stále vracia. Dlžník je zadlžený, pokiaľ má:²⁹

- viac veriteľov,
- súčet jeho záväzkov prevyšuje hodnotu jeho majetku.

²⁸ Dôvodom k zamietnutiu návrhu môže byť i prípad, kedy sa veriteľ prostredníctvom insolvenčného návrhu snaží obísť štandardne súdne riešenie spornej pohľadávky, čo sa v súčasnosti stáva dosť častým prípadom ako i podania s nepravdivými informáciami. V takomto prípade súčasná legislatíva umožňuje súd vec zamietnuť v okamžiku, kedy je zistený skutočný stav. Bohužiaľ aj tak sa stáva, že býva poškodené dobré meno a majetok dlžníka.

²⁹ § 3 odst. 3 insolvenčného zákona

Problém s hodnotou majetku nie je len v prostej rovine jeho „likvidačnej“ hodnoty v danom okamžiku, kedy sa posudzuje a prihliada sa i k tomu, aký prospech môže vzniknúť z jeho ďalšej správy, teda z budúcej prevádzky podniku alebo z prípadných budúcich výnosov aktív (pokiaľ sú súčasťou majetku dlžníka také aktíva nesúvisiace so samotnou činnosťou podniku, ktorá generuje peňažné toky).³⁰ Toto platí len v prípade, keď môžeme predpokladať, že dlžník bude schopný v prevádzke pokračovať. Pokiaľ si len načrtujeme otázky hodnoty majetku dlžníka, môžeme vidieť zistenie, či je dlžník z hľadiska zákona oddlžený, alebo nie. Toto zhodnotenie nie je často krát jednoduché. Uplatnenie výnosovej metódy na majetok podniku je totiž zložitý už len preto, že nie je jednoduché odhadnúť dopad samotnej existencie insolvenčného návrhu na schopnosť podniku generovať peňažné toky. Odhad, či podnik prechádzajúci finančnou krízou bude schopný udržať prevádzku (napr. s ohľadom na spotrebu pracovného kapitálu), pripomína skôr veštenie z kryštálovej³¹ gule než serióznu ekonomickú analýzu.³²

2.3 SPÔSOBY RIEŠENIA ÚPADKU

V minulosti exitovali len **dve formy riešenia úpadku, konkurz a vyrovnanie**, ktoré riešili hlavne úpadok malých a stredných firiem. Problém vznikal pri riešení úpadku veľkých podnikateľov či spotrebiteľov.

Tvorcovia insolvenčného zákona sa zamerali do veľkej miery na riešenie spomínaného problému. V súčasnosti insolvenčný zákon popri konkurze ponúka i ďalšie spôsoby riešenia dlžníkovho úpadku, a to reorganizáciu, oddlženie a zvláštne spôsoby riešenia úpadku (nepatrný konkurz, úpadok finančných inštitúcií). Insolvenčný zákon týmto dáva možnosť výberu z možných variant riešenia úpadku, podľa toho čo je najvhodnejšie pre dlžníka, pričom sa počíta nielen s likvidačnými postupmi, ale rovnako aj so sanačnými prvkami.

³⁰ Napríklad podnik, ktorý má dve haly. Jednu používa pre svoju výrobnú a obchodnú činnosť, druhú prenajíma. Z tohto prenájmu existuje inkaso príslušného nájmu, teda je tu nejaké relevantné cash-flow.

³¹ Toto tvrdenie môže vyznieť tvrdo, ale v skutočnosti zo súdnej praxe existuje množstvo prípadov, kedy boli k dispozícii dva rôzne posudky od rôznych znalcov a ich výsledky boli veľmi, priam až diametrálne odlišné. Pritom oba posudky bolo možné seriózne podporiť argumentmi a obhájiť ich.

³² SCHÖNFELD, Jaroslav. *Moderní pohled na oceňování pohledávek*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. 117-119 s. ISBN 978-80-7400-302-8.

Vhodný spôsob riešenia dlžníkovho úpadku je vybraný na základe najväčšieho uspokojenia veriteľov. V súčasnosti sa neberie ohľad na iné záujmy, ako je napr. sanácia úpadcu z dôvodu zachovania pracovných miest a podobne.³³

Zvláštne spôsoby úpadku (nepatrný konkurz a úpadok finančných inštitúcií) nie sú vo svojej podstate samostatnými spôsobmi riešenia úpadku. Ide o určité odchýlky od jedného zo základných spôsobov riešenia dlžníkovho úpadku zohľadňujúci konkrétne prípady či zvláštnosti v postavení príslušných dlžníkov³⁴.

³³ Toto nemusí byť uplatnené u oddĺženia, kedy je sledovaný rovnako zámer sociálneho charakteru, a to poskytnúť dlžníkovi možnosť kompletne sa zbaviť svojich súčasných dlhov. I tak je ale aspoň požadované také uspokojovanie veriteľov, ktoré by bolo dosiahnuté v konkurze.

³⁴ HOLEŠÍNSKÝ, Petr, STRNAD, Michal. Nové spůsoby řešení úpadku dle insolvenčního zákona. *Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*. 2008, č. 1, p.7-8. ISSN 1210-6410 .

3 INSOLVENČNÝ SPRÁVCA

Súčasný insolvenčný zákon a s ním súvisiaci zákon o insolvenčných správcoch znamená významný prevrat v právnej úprave úpadkového práva. Táto zmena sa netýka len zmeny na iný procesný režim úpadkového práva, ale tiež dochádza k zásadným zmenám v podobe zvýšených nárokov na insolvenčného správcu, ktorý nahradzuje správcu konkurznej podstaty.

Oproti doterajším zvyklostiam bol insolvenčným zákonom stanovený kvalifikačný predpoklad pre výkon tejto funkcie insolvenčného správcu, ktorým je podmienka vysokoškolského vzdelania magisterského typu. Táto podmienka sa stala účinná až po uplynutí šiestich rokov od nadobudnutia účinnosti zákona o insolvenčných správcoch. Ďalšou podmienkou, ktorú musí osoba, ktorá má záujem vykonávať funkciu správcu splniť, je podmienka poistenia zodpovednosti za škodu, ktorá môže v súvislosti s jej výkonom funkcie vzniknúť. V insolvenčnom zákone je tiež detailnejšie upravená zodpovednosť insolvenčného správcu za škodu alebo inú ujmu, ktorú pri svojej činnosti spôsobia.³⁵

Zmeny nastali aj v oblasti ustanovovania insolvenčného správcu, pretože v súčasnosti už osobu insolvenčného správcu určuje predseda insolvenčného súdu. Treba dodať, že vo vzťahu k insolvenčnému súdu je v niektorých momentoch úloha insolvenčného správcu oslabená v prospech veriteľov. To sa prejavuje aj tým, že veritelia majú teraz možnosť po prieskumnom pojednávaní zvoliť nového insolvenčného správcu, čo zatiaľ nebolo možné.³⁶

Z nového zákona o insolvenčných správcoch môžeme odvodiť očividnú snahu zákonodarcu, vytvoriť pre oblasť úpadkového práva skupinu insolvenčných správcov, ktorá bude dostatočne odborne zdatná a kvalifikovaná nielen v oblasti samotného úpadkového práva, ale tiež v ostatných právnych a ekonomických disciplínach tak, aby bol každý insolvenčný správca schopný majetkovú podstatu efektívne spravovať. Za tým účelom stanovil

³⁵ JINDRA, Václav. Nová právni úprava úpadkového práva – Resume insolvenčního zákona. *E.právo*. [online]. 5.10.2007 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-pravni-uprava-upadkoveho-prava-resume-insolvenčního-zakona-50342.html>>

³⁶ TARANDA, Petr. Podmínky pro výkon funkce insolvenčního správce . Jaká bude pozice insolvenčního správce v novém insolvenčním řízení? *i-poradce*. [online]. 2008, 1.2008[cit. 2012-2-26] Dostupné z: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=87674>>

zákonodarca osvedčenie príslušnej odbornosti insolvenčného správcu, prípadne rozdielové skúšky insolvenčného správcu alebo zvláštne skúšky insolvenčného správcu. Pokiaľ niektorí insolvenční správcovia nesplnili niektorú z týchto troch druhov skúšok do 31.decembra 2009, nemôžu ďalej pôsobiť ako insolvenční správcovia, pretože im k uvedenému dátumu zaniklo oprávnenie vykonávať funkciu insolvenčného správcu.³⁷

Insolvenčný správca

Insolvenčné právo je v českej republike vykonávané prostredníctvom insolvenčných správ. Zákon č. 312/2006 Sb. o insolvenčných správcoch bol schválený v súvislosti s novou úpravou insolvenčného konania.

Úpadok je v skutočnosti okamžikom, **kedy dochádza k základným zmenám vo vlastníctve** korporácie. Zatiaľ čo pred úpadkom sú nositeľmi rozhodovacích právomocí spoločníci, okamžikom porušenia záväzku dlžníka spoločníci túto právomoc strácajú v prospech veriteľov.³⁸

Vzhľadom ku všetkým problémom spojených s ponechaním kontroly nad majetkom dlžníka v rukách manažmentu, insolvenčné právo tradične ponecháva manažmentu právomoc nakladať s majetkom dlžníka, odberá a zveruje do rúk nového insolvenčného správcu. V modeli korporácie, v ktorom sú veritelia novými doznievajúcimi vlastníckmi, vystupuje správca logicky ako ich zmocnenec (rovnako ako je manažment v tomto modeli zmocnencom spoločníkov).³⁹ Veritelia by mali byť chápaní ako vlastníci insolvenčnej spoločnosti a správcovia ako najatý manažéri.

Zákon upravuje rôzne špecifické druhy insolvenčných správcov, ale v obecnej rovine definícia insolvenčného správcu už chýba. Až zákon o insolvenčných správcoch⁴⁰ hovorí: “*insolvenčným správcom je fyzická osoba, ktorá je oprávnená vykonávať činnosť insolvenčného správcu a takisto aj verejná obchodná spoločnosť alebo zahraničná obchodná*

³⁷ CHLÁDEK, Pavel. VPIS - Vzdělávací program insolvenčních správců. Co je VPIS. *Aktuální paragrafy*[online]. 2008, [cit.2012-2-5] Dostupné z : <<http://www.aktualniparagrafy.cz/ap/vzdelavani/vzdelavani.php> >

³⁸ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008.101 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

³⁹ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 159 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

⁴⁰ §2 insolvenčného zákona

*spoločnosť alebo zahraničné združenie, ktoré poskytuje rovnaké záruky ručenia spoločníkov ako verejná obchodná spoločnosť, a je založená podľa práva členského štátu Európskej únie, členských štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len "zahraničná spoločnosť") a ktorá je oprávnená vykonávať činnosť insolvenčného správcu. "*⁴¹

3.1 PREPOKLADY INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU

Nedostatky úpravy správcu konkurznej podstaty priviedli zákonodarcu k tomu, aby pri tvorbe úpravy insolvenčného správcu vytvoril požiadavku na väčšiu špecializáciu a profesionalizáciu insolvenčných správcov. Táto väčšia špecializácia správcov a prísnené podmienky pre získanie oprávnenia insolvenčného správcu viedli k zaisteniu odbornej kvalifikácie a k poklesu počtu správcov.

Povolenie pre výkon činnosti insolvenčného správcu vydáva na návrh Ministerstvo spravodlivosti osobe, ktorá má plnú spôsobilosť k právnym úkonom, je bezúhonná, má ukončené, prípadne uznané vysokoškolské magisterské vzdelanie v členskom štáte európskej únie. Záujemca o povolenie musí vykonať skúšku insolvenčného správcu, poprípade rozdielovú skúšku insolvenčného správcu, uhradiť ministerstvu správny poplatok k zápisu do zoznamu v hodnote 5000 Kč a uzatvoriť na svoj náklad zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom funkcie insolvenčného správcu podľa zákona upravujúceho úpadok a spôsoby jeho riešenia alebo s činnosťou zamestnancov insolvenčného správcu pri výkone funkcie pre celú dobu trvania tejto funkcie.⁴²

3.1.1 KVALIFIKAČNÁ SKÚŠKA INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU

Zásadnú zmenu insolvenčného konania priniesol 1. január 2010. Týmto termínom skončilo prechodné obdobie zákona o insolvenčných správcoch. V praxi to znamená, že

⁴¹ PAŘEZOVÁ, Kateřina. *Insolvenční řízení z pohledu povinností insolvenčního správce*. Praha 2011. Diplomová práce. Vysoká škola Ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů, Katedra podnikání a práva.

⁴² VACULÍN, Jan. *Procesní postavení a úloha insolvenčního správce v insolvenčním řízení*. Brno 2011. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občianskeho práva.

funkciu insolvenčného správcu môžu vykonávať už len osoby, ktoré získali príslušné komplikované povolenie Ministerstva spravodlivosti ČR.

Počet insolvenčných správcov sa od januára 2010 zreteľne znížil, približne z 3700 na 396 ku dňu 6.3.2012/. Funkciu insolvenčného správcu môžu teraz vykonávať len správcovia, ktorí získali povolenie ministerstva spravodlivosti.

Nový systém vytvoril úzku skupinu insolvenčných správcov, ktorí preukázali vysokú odbornú úroveň na základe ktorej im bol vydaný súhlas Ministerstva spravodlivosti ČR. Táto zmena podľa asociácie odstraňuje predchádzajúci stav, kedy existoval veľký počet konkurzných správcov rôznej úrovne. Určovanie správcov priamo bez jasných pravidiel vytváralo podľa asociácie silné prepojenie tandemu sudca a správcu v konkrétnych konaniach. Insolvenčného správcu už neustanovuje sudca, ale predseda súdu.

V súčasnosti sú väčšinou insolvenčnými správcami advokáti, daňový poradcovia a ekonómovia s vysokoškolským vzdelaním magisterského programu, ktorí zložili písomnú a ústnu skúšku insolvenčného správcu.⁴³

3.1.2 NEDOSTATOK INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV

Pokiaľ nebude správcov dosť, môže dôjsť k situácií, ktorá sa bude podobat' dosť známej Drdovej rozpávke o Dařbujánovi a Pandrhlovi. V tomto príbehu zavrhol Sládek Pandrhola smrť do sudu. Uväznená smrť nemohla robiť svoju prácu, a tak nemohol nikto umrieť. Bez insolvenčných správcov by nebolo možné vyriešiť úpadok firiem a uspokojiť ich veriteľov. Na dne českej ekonomiky by sa váľali trosky zadlžených, nefungujúcich spoločností, pretože by bolo málo ľudí schopných riešiť takéto situácie.

Zloženie skúšky, ktorá má zaistiť odbornosť potrebnú pre výkon funkcie insolvenčného správcu. Zámerom je, aby tuto zodpovednú funkciu vykonávali skúsení odborníci. Ti svojimi schopnosťami zaručia optimálny postup v insolvenčnom konaní. Kvalita týchto osôb je dôležitá, pretože v mnohých prípadoch spravujú pomerne rozsiahly majetok.

⁴³Anon. Čtvrtina Počet insolvenčních správců klesl z loňských 3 700 na 217. *Konkursní noviny* [online].20.1. 2010, roč. 13, č. 04 [cit. 2012-04-20] Dostupné z: < <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2227>>

Skúšajúcimi sú okrem zástupcov ministerstva i zástupcovia Českej advokátskej komory, Komory daňových poradcov a audítorov a Exekútorskej komory.⁴⁴

3.1.3 OBSAH SKÚŠKY

Základné rozdelenie skúšky je na časť písomnú a ústnu. Cieľom, hlavne v písomnej časti, je preverenie vedomostí uchádzača z oblasti insolvenčného práva, ale tiež schopnosti ich aplikovať. Ústna časť potom preveruje vedomosti potrebné k výkonu funkcie insolvenčného správcu vo vyhláškou menovaných oblastiach:

- Občianske, obchodné a pracovné právo
- Občianske právo procesné
- Úpadkové právo
- Správne právo v rátane správneho konania
- Finančné právo v rátane daňového konania
- Riadenie podniku
- Účtovníctvo⁴⁵

Vyhláška ďalej podrobne upravuje ústnu skúšku pre niektoré špecifické situácie správcov, zaoberajúcimi sa finančnými situáciami, obchodom a cennými papiermi apod. Určitým problémom, ktorý sa pri aplikácii obsahu skúšky ukázal, je rozsah vyššie vymenovaných oblastí. Niektoré z nich môžu byť poňaté veľmi široko a môže teda vzniknúť neistota ohľadne rozsahu skúšanej problematiky. Takým príkladom je napríklad účtovníctvo, alebo riadenie podniku, čo sú široko spektrálne obory s prierezom do množstva ekonomických oblastí. Za východisko musí byť vždy považovaný princíp zamerania znalosti, ktoré sa viažu k reálnym

⁴⁴Anon. O zkoušky organizované ministerstvem insolvenční správci velký zájem nemají . *Konkursní noviny* [online].12.8. 2008, roč. 11, č. 16-17 [cit. 2012-04-20] Dostupné z: < <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=1933>>

⁴⁵ Vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců

potrebám insolvenčných správco. Pomocou do budúca by mala byť osnova jednotlivých oblastí, ktorá bude obsahovať okruhy, rozpracované do čiastkových bodov a tvoriacich základnú os ústnej skúšky.

Ministerstvo spravodlivosti pracuje pri príprave obsahu skúšok s celou radou odborníkov z oblasti práva a zriadilo tiež expertnú skupinu pre insolvenčných správco, v ktorých sú mimo iného zástupcovia dotknutých profesijných komôr v rátane Komory daňových poradcov ČR a Českej advokátskej komory a ďalej napríklad Českej národnej banky. Úlohou tejto expertnej skupiny je podieľať sa na príprave organizačnej a obsahovej náplne skúšok tak, aby tato zodpovedala potrebám praxe.⁴⁶

3.1.4 PRIEBEH SKÚŠKY

Cieľom je vytvoriť funkčný skúšobný systém pre všetkých uchádzačov, ktorí sa chcú stať insolvenčnými správcami, a to v troch úrovniach. Štandardné skúšky pre bežných záujemcov, rozdielové skúšky pre advokátov, daňových poradcov, audítorov a notárov zvláštne skúšky pre špecifický okruh správco zaoberajúcich sa finančnými inštitúciami, veľkými spoločnosťami apod.⁴⁷

Písomná časť skúšky sa bude konať niekoľkokrát ročne. Miestom konania je Justičná akadémia v Kroměříži. Obsahom písomnej časti skúšky je test zložený zo 70 otázok, pričom každá z nich má 4 varianty odpovedí A, B, C, D. Správna odpoveď však nemusí byť len jedna, ale môže byť tiež viacero variant od dvoch po štyri správne odpovede. Samozrejme existuje tiež variant, kedy správna odpoveď nie je žiadna. Vo všetkých prípadoch je každá jednotlivá otázka hodnotená jedným bodom v prípade správnej odpovede alebo žiadnym, pokiaľ nie je odpoveď absolútne správna. Nutnou podmienkou k úspešnému zloženiu písomnej časti skúšky je správne zodpovedanie najmenej 80% otázok. V tejto chvíli nie sú testové otázky uchádzačom k dispozícii i keď sa vedie diskusia o ich prípadnom uvoľnení tak, aby sa mohli všetci záujemcovia dobre pripraviť. Doba pre spracovanie písomnej časti skúšky

⁴⁶ NEUŽIL, Radek. Komora daňových poradců ČR, [online]. 29.07.2008 , [cit. 2012-02-19] Dostupné z: <http://www.ravys.cz/dokumenty/zkousky_insolvencnich_spravcu.pdf>

⁴⁷ Ministerstvo spravedlnosti. Informace o zkouškách insolvenčních správců. *insolvencni-zakon.justice*. [online]. [cit. 2012-02-14] .Dostupné z: <<http://insolvencni-zakon.justice.cz/insolvencni-spravci-odborna-verejnost/informace-o-zkouskach-insolvencnich-spravcu.html>>

môže byť až 4 hodiny a mal by byť teda dostatok času pre spracovanie. Testy sú vyplňované prostredníctvom výpočtovej techniky, čo zamedzuje subjektívnemu hodnoteniu a zabezpečuje jednotný postup v hodnotení. Uchádzač môže použiť ako pomôcky dostupnú časopiseckú a knižnú literatúru v rástane právnych a iných predpisov a kalkulačku. Naopak nesmie v priebehu skúšky použiť počítač, mobilný telefón. Vďaka počítačovému spracovaniu sa uchádzač dozvie výsledok písomnej časti skúšky bezprostredne po jej skončení.⁴⁸

Ústna časť skúšky sa bude konať najneskôr do 3 týždňov po úspešnom zložení písomnej časti skúšky nielen v Kroměříži, ale tiež v Prahe, pričom bude snaha rozdeliť uchádzačov podľa ich bydliska. V prípade nízkeho počtu pozvaných na ústnu časť môže byť toto miesto len jedno, tak ako to bolo pri prvom termíne ústnej časti v júni 2008, kedy týmto miestom bola Praha. Ústna časť skúšky trvá najdlhšie 2 hodiny a prebieha pred skúšobnou komisiou, ktorá kladie otázky v rámci rozsahu skúšky, podľa svojej úvahy a uchádzač na ne bezprostredne odpovedá. O výsledku komisia rozhodne po skončení vlastnej skúšky a oznámi na mieste uchádzačovi výsledok. Kľúčové pre ústnu časť je jej obsah. Ako už bolo povedané, veľmi by pomohla podrobnejšia špecifikácia vymenovaných okruhov, čo by uľahčilo orientáciu pri príprave uchádzačov. Ukazuje sa, že veľkú časť žiadateľov o skúšku budú tvoriť advokáti, ale sú medzi nimi i daňoví poradcovia a audítori. Na rozdiel od bežných uchádzačov majú tieto vymenované profesie zvláštny režim ústnej skúšky, ktorí spočívajú v zúžení skúšaných oblastí. Dôvodom je to, že všetci už absolvovali profesijne kvalifikačné skúšky v rámci svojich profesií u príslušných komôr.⁴⁹

3.1.5 ORGANIZÁCIA SKÚŠKY

Žiadosť o vykonanie skúšky prijíma Ministerstvo spravodlivosti. V žiadosti je uvedené meno a priezvisko, rodné číslo, adresa trvalého pobytu, adresa pre doručovanie písomností, požadovaný druh skúšky a súhlas so spracovaním osobných údajov. K žiadosti je ďalej pridaný doklad o dosiahnutom vzdelaní, prípadne doklad o tom, že uchádzač je advokátom, daňovým poradcom, audítorom alebo notárom. V prípade žiadosti o vykonanie zvláštnej

⁴⁸ Vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a ďalších náležitostiach zkoušek insolvenčních správců

⁴⁹ NEUŽIL, Radek. Komora daňových poradců ČR, [online]. 29.07.2008 [cit. 2012-02-19] Dostupné z: <http://www.ravys.cz/dokumenty/zkousky_insolvencnich_spravcu.pdf>

skúšky doklad o zložení skúšky insolvenčného správcu alebo rozdielové skúšky. Za pripustenie ku skúške sa platí poplatok vo výške 5000 Kč.

Skúšobné komisie sú trojčlenné a zložené zo zamestnancov ministerstva a ďalších osôb. V tomto prípade sa počíta hlavne so zástupcami profesijných komôr, ale u zvláštnej skúšky sú skúšobní komisári menovaní z Českej národnej banky. Skúšky sa môžu spolu so skúšobnou komisiou zúčastniť tiež náhradníci s hlasom poradným bez práva hlasovať. I náhradníci by ale mali byť formálne menovaní ako skúšobní komisári.

Obe časti skúšky sú neverejné. Pokiaľ sa uchádzač nemôže z vážnych dôvodov dostaviť v stanovenom skúšobnom termíne ku skúške, svoju neúčast' ospravedlní písomne do 10 dní od termínu skúšky. V takom prípade môže konať skúšku v náhradnom termíne. Neospravedlnená účasť je hodnotená s výsledkom neúspech. Pre úspešné zloženie skúšky je treba uspieť v jej oboch častiach. Pri neúspešnom absolvovaní je nutné opakovať vždy i písomnú časť. Úspešným uchádzačom ministerstvo zašle spolu s výsledkom skúšky osvedčenie, ktoré potvrdzuje jej úspešné zloženie⁵⁰.

To, že skúšky nie sú len formalita, ktorú budú mať správcovia niekedy medzi obedom a popoludňajším jednaním, nenaznačuje len ich obsah, ale i ich doterajší priebeh. V roku 2008 sa ku skúškam prihlásilo 120 správcov. Najmenej polovica z nich sa ale ospravedlnila a skúšok sa nezúčastnila. Podľa informácie ministerstva spravodlivosti v prvom termíne zložilo skúšku len sedemnást' správcov.

Starým insolvenčným správcom sa zdajú nové skúšky zbytočne zložité. Vadí im, že sa musia učiť niečo, čo pri svojej práci vôbec nepotrebujú, najmä pokiaľ fungujú ako v.o.s., kde je možnosť, aby spoločníci boli napríklad právnik a ekonóm. V praxi postačí, keď každý z nich bude ovládať svoje odvetvie a v prípade potreby si poradia.

3.1.6 INSOLVENČNÁ “POISTKA”

Zákon obsahuje poistku⁵¹, ktorú môžu sudcovia insolvenčných súdov využiť v prípade nedostatočného počtu správcov. Pokiaľ nie je možné vybrať správcu zo zoznamu

⁵⁰ NEUŽIL, Radek. Zkoušky insolvenčních správců. *Ravys* [online]. 2008, 29. 7. 2008[2012.3.9]. Dostupné z: < http://www.ravys.cz/dokumenty/zkousky_insolvencnich_spravcu.pdf >

⁵¹ § 22 insolvenčného zákona

insolvenčných správcoch, je možné správcom ustanoviť i fyzickú osobu, ktorá spĺňa obecné a kvalifikačné predpoklady pre zápis do zoznamu a so svojím ustanovením súhlasí. Tieto predpoklady vymenováva zákon o insolvenčných správcoch^{52, 53}.

3.2 ZOZNAM INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV

V zozname insolvenčných správcoch sa nachádzajú údaje podľa zákona o insolvenčných správcoch a hostujúcich insolvenčných správcoch. Tento zoznam sa nachádza v insolvenčnom registri podľa zvláštneho právneho predpisu, ktorý vedie ministerstvo vnútra.⁵⁴

3.2.1 ČLENENIE A OBSAH ZOZNAMU

Zoznam insolvenčných správcoch je rozdelený na obecnú a zvláštnu časť. Osoby, ktoré spĺňajú podmienky a sú zapísané do zvláštnej časti zoznamu sa automaticky zapisujú i do obecnej časti.⁵⁵

Pre jednoduchšiu orientáciu je obecná časť ešte rozdelená podľa zápisu fyzických osôb, verejných obchodných spoločností, zahraničných spoločností a hostujúcich insolvenčných správcoch, ktorým vzniklo právo vykonávať činnosť insolvenčného správcu.⁵⁶

⁵² Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčných správcoch

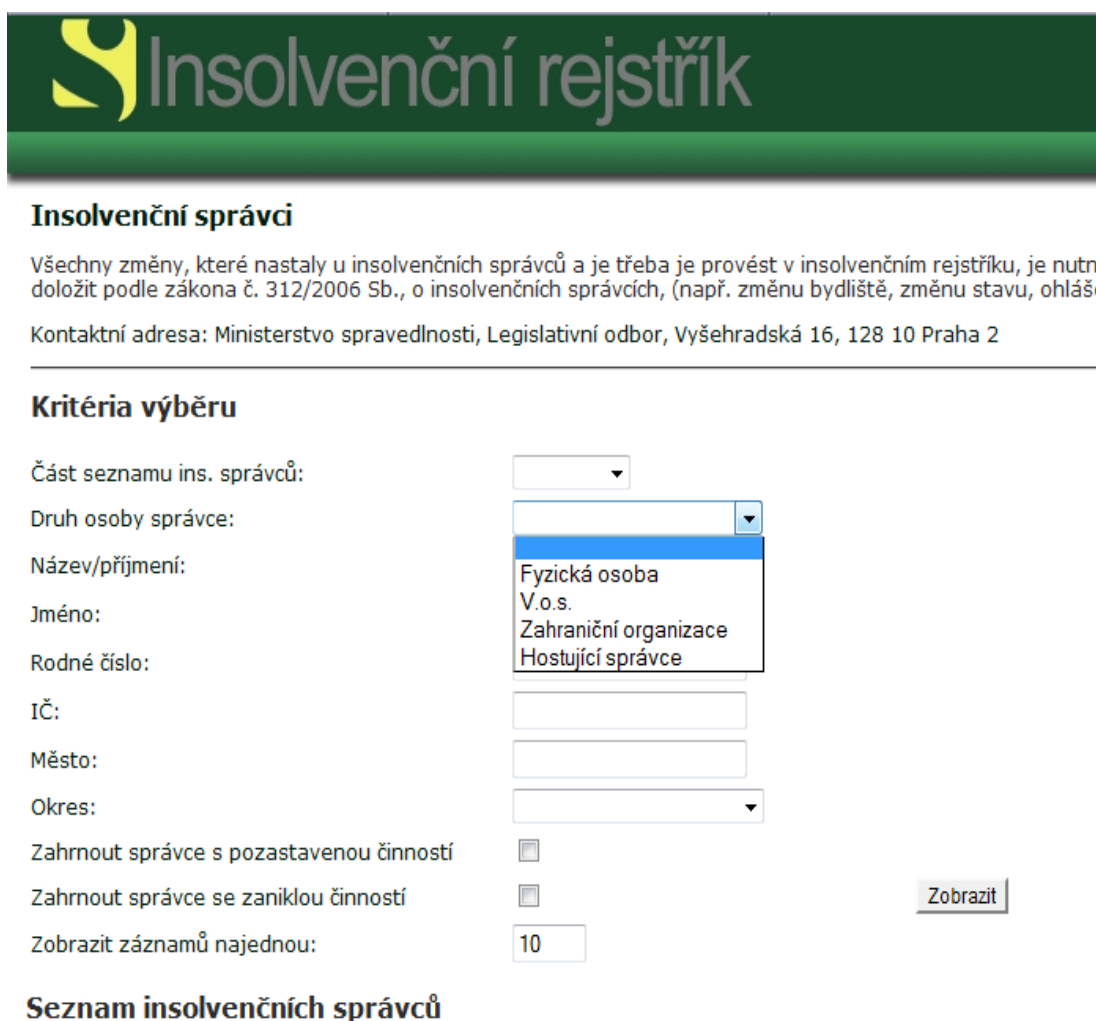
⁵³ SÝKOROVÁ, Petra. Insolvenčních správců bude málo, zkoušky jsou příliš těžké . *Profit.tyden*. [online]. 14.1. 2009[cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <<http://profit.tyden.cz/clanek/insolvencnich-spravcu-bude-malozkousky-jsou-prilis-tezke/>>

⁵⁴ § 21 odst.2 insolvenčného zákona

⁵⁵ § 17 zákona o insolvenčních správcih

⁵⁶ Ministerstvo spravedlivosti ČR. Insolvenční správci. *isir.justice*. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <<https://isir.justice.cz/InsSpravci/public/seznamAction.do?setName=seznam&path=/public/seznamAction.do&scroll=10&size=10&lastSize=10>>

Obrázok 3.2.1_1 Rozdelenie podľa zápisu

Insolvenční rejstřík

Insolvenční správci

Všechny změny, které nastaly u insolvenčních správců a je třeba je provést v insolvenčním rejstříku, je nutné doložit podle zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, (např. změnu bydliště, změnu stavu, ohláše

Kontaktní adresa: Ministerstvo spravedlnosti, Legislativní odbor, Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

Kritéria výběru

Část seznamu ins. správců:

Druh osoby správce:

Název/příjmení:

Jméno:

Rodné číslo:

IČ:

Město:

Okres:

Zahrnout správce s pozastavenou činností ☐

Zahrnout správce se zaniklou činností ☐

Zobrazit záznamů najednou:

[Zobrazit](#)

Seznam insolvenčních správců

Zvláštní část zoznamu je rozdelená podľa zápisu fyzických osôb, verejných obchodných spoločností, zahraničných spoločností a host'ujúcich insolvenčných správcov, ktorým vzniklo právo vykonávať činnosť insolvenčného správcu, ale tiež môžu vykonávať funkciu insolvenčného správcu dlžníka, ktorý je podľa zvláštného právneho prepisu finančnou inštitúciou so zvláštnym režimom alebo obchodníkom s cennými papiermi, centrálnym depozitárom, prevádzkovateľom vyrovnávajúceho systému, organizátorom trhu s investičnými nástrojmi, investičnej spoločnosti, investičným fondom alebo penzijným fondom.

Osoby v jednotlivých častiach zoznamu sú zapísané podľa abecedy.

V zozname sa nachádzajú údaje identifikujúce insolvenčného správcu, údaje o vzniku práva vykonávať činnosť insolvenčného správcu, prípadne údaje o pozastavení práva vykonávať

činnosť insolvenčného správcu a tiež o zmenách a zániku tohto práva. Tieto údaje sú bez zbytočného odkladu zapísané ministerstvom, bez ohľadu na zákon⁵⁷, v ktorom sa hovorí, že ministerstvo uverejní údaj o pozastavení práva vykonávať činnosť insolvenčného správcu v zozname v deň, kedy bolo rozhodnutie vydané.

3.3 DRUHY INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV

V insolvenčnom zákone je definované viacero insolvenčných správcov na základe práv a povinností, ktoré im prideliť zákon. V súčasnosti okrem insolvenčného správcu existuje aj zástupca insolvenčného správcu, predbežný insolvenčný správca, oddelený insolvenčný správca a zvláštny insolvenčný správca.

3.3.1 ZÁSTUPCA INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU

Súd môže ustanoviť insolvenčnému správcovi zástup v prípade, že zo závažných dôvodov nemohol prechodne vykonávať svoju funkciu.⁵⁸

U každého insolvenčného konania treba dôkladne zvážiť, či je nutná zmena insolvenčného správcu za jeho nástupcu, pretože napr. v dlhodobom prebiehajúcom insolvenčnom konaní nie je vhodné, aby insolvenčný správca, u ktorého sú dané prechodné závažné dôvody brániace mu vo výkone jeho funkcie, aby bol automaticky odvolaný. Po niekoľkoročnom priebehu konania sa v insolvenčnom správcovi spájajú rozsiahle vedomosti a zložito prenosné informácie, ktoré môžu mať pre insolvenčné konanie zvláštny význam. Pre lepšie porozumenie môžeme porovnať rovnakú situáciu a dôvody, ktoré vedú k úvahe pre odvolanie insolvenčného správcu bezprostredne potom, čo bol ustanovený v novom prebiehajúcom insolvenčnom konaní. V prvom prípade bude zvolený zástupca insolvenčného správcu, zatiaľ

⁵⁷ §10 odst.2 insolvenčného zákona

⁵⁸ §33 insolvenčného zákona

čo v druhom je lepšie pristúpiť k odvolaniu insolvenčného správcu a následne pridelenie prípadu inému správcovi, ktorý bude proces viesť až dokonca.⁵⁹

Absencia insolvenčného správcu je na celé obdobie preklenutá činnosťou zastupujúceho insolvenčného správcu. Insolvenčný súd by mal vo svojom rozhodnutí stanoviť lehotu, po ktorú bude zástupca insolvenčného správcu funkciu vykonávať, a to s ohľadom na dôvody vedúce k jeho ustanoveniu a na predpokladaný zánik dôvodu brániaceho vo výkone funkcie samotnému insolvenčnému správcovi. Súčasne by obsahom inštitút zástupcu insolvenčného správcu nemal nahradiť výkon činnosti riadneho insolvenčného správcu. Pokiaľ by dôvody brániace vo výkone činnosti insolvenčného správcu trvali neprimerane dlho, mal by insolvenčný súd zvážiť rozhodnutie o odvolaní insolvenčného správcu⁶⁰ a následne ustanoviť zástupcu insolvenčného správcu novým insolvenčným správcom.⁶¹

3.3.2 PREDBEŽNÝ INSOLVENČNÝ SPRÁVCA

Základný dôvod pre ustanovenie predbežného správcu je zámer insolvenčného súdu či už v návrhu, či na základe vlastných zistení vykonať zistenie dlžníkovho majetku a jeho zaistenie a súčasné preskúmanie dlžníkovho účtovníctva.⁶²

Predbežnému správcovi sú uložené povinnosti zákonom, ale i insolvenčným súdom.⁶³ Na zvážení insolvenčného súdu sú jednotlivé špecifiká insolvenčného konania tak, aby prípadné práva a povinnosti stanovené pre výkon činnosti predbežného správcu odpovedali zámeru vedúcemu insolvenčný súd k jeho ustanoveniu. Predbežný správca nemôže mať práva a povinnosti vymedzené v širšom rozsahu, než náleží insolvenčnému správcovi po rozhodnutí

⁵⁹ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **38 s.** Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

⁶⁰ § 31 insolvenčného zákona

⁶¹ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **38 s.** Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

⁶² § 112 odst. 3 insolvenčného zákona

⁶³ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **38 s.** Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

o úpadku. Predbežný správca sa stáva po rozhodnutí o úpadku dlžníka insolvenčným správcom s plnou pôsobnosťou, pokiaľ insolvenčný súd nedospeje k inému záveru a nerozhodne sa inak. Insolvenčný súd môže rozhodnúť o tom, že predbežný správca sa nestane insolvenčným správcom, ale v takom prípade by malo rozhodnutie o ustanovení insolvenčného správcu obsahovať súčasne i stručné odôvodnenie toho, na základe akých dôvodov došlo k rozhodnutiu insolvenčného súdu k zmene v osobe predbežného správcu.

Predbežný správca je takisto ako insolvenčný správca ustanovovaný insolvenčným súdom, ktorý ustanoví predbežného správcu osobu určenou predsedom insolvenčného súdu. Dôvodom stanovenia predbežného správcu môže byť nariadenie obmedzenia dlžníka pri nakladaní s majetkom, ale taktiež na návrh samotného dlžníka alebo na návrh veriteľov dlžníka, ktorí majú minimálne jednu desatinu pohľadávok k dlžníkovi v návrhu na vyhlásenie moratória. Ďalším dôvodom pre stanovenie predbežného správcu môže byť veľký rozsah majetkovej podstaty, a preto bude insolvenčný súd vedený iba snahou riadne zistiť rozsah potencionálnej majetkovej podstaty dlžníka. Na základe špeciálnej prevádzky môže insolvenčný súd tiež ustanoviť predbežného správcu na základe predmetu činnosti dlžníka.

Predbežný správca má povinnosť urobiť opatrenia k zisteniu dlžníkovmu majetku a k jeho zaisteniu a tiež k preskúmaniu dlžníkovho účtovníctva alebo evidencie vedenej podľa zvláštnych právnych predpisov. Insolvenčný súd by nemal pritom zabúdať na to, že oceňovanie majetku dlžníka nepatrí medzi činnosti, ktorými by mal byť správca poverený⁶⁴.

Insolvenčný súd môže ešte pred rozhodnutím o úpadku zrušiť predbežné opatrenie, ktorým bol ustanovený predbežný správca a tým mu súčasne uloží povinnosť, aby v stanovenom termíne podal insolvenčnému súdu správu o svojej činnosti a hlavne o stave majetku, ktorý spravoval, a aby vyúčtoval náklady, ktoré mu vznikli. Rovnako postupujeme i pri zmene činnosti predbežného správcu na základe odvolania.⁶⁵

⁶⁴ § 112odst 3 insolvenčného zákona

⁶⁵ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 142 s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

3.3.3 ODDELENÝ INSOLVENČNÝ SPRÁVCA

Insolvenčný súd môže stanoviť oddeleného insolvenčného správcu pokiaľ pôvodný insolvenčný správca je vylúčený z niektorých úkonov pre svoj pomer len k jednému z dlžníkových veriteľov alebo len k niektorému zo zástupcov dlžníkových veriteľov. Takáto situácia môže najčastejšie nastať v rámci činnosti insolvenčného správcu pri preskúmvaní prihlásenej pohľadávky veriteľa a pri prípadnom nastávajúcom incidenčnom spore.⁶⁶ Rovnaká situácia môže nastať v rámci prevádzkovania podniku insolvenčným správcom. Takýto stav vzniku pomeru k niektorému alebo k viacerým veriteľom prípadne viacerým zástupcom veriteľa nie je predvídateľný. Pri ustanovení insolvenčného správcu výberom veriteľmi je treba upozorniť na vždy veľmi dôležité starostlivé posúdenie toho, či veriteľ alebo skupina veriteľov neustanovila insolvenčným správcom osobu s určitým pomerom k veriteľovi či veriteľom a tým pádom i čiastočnú predpojatosť vo vzťahu k nim. Pokiaľ s dôrazom ku charakteru pohľadávky dlžníka veriteľa a jeho postavenia v insolvenčnom konaní nie je dôvod pochybovať, že takýto vzťah ovplyvni celkový spôsob výkonu práva a povinnosti insolvenčného správcu, môže byť insolvenčným súdom pre takéto úkony ustanovený oddelený insolvenčný správca.⁶⁷

3.3.4 ZVLÁŠTNY INSOLVENČNÝ SPRÁVCA

V rámci insolvenčného konania je možné riešiť zvláštnu problematiku vyžadujúcu odbornú špecializáciu, a preto môže v takýchto prípadoch insolvenčný súd ustanoviť i zvláštneho insolvenčného správcu a následne mu upraviť vzťah k insolvenčnému správcovi.⁶⁸

Menovanie zvláštneho insolvenčného správcu sa vyžaduje v prípade, keď nie je spravodlivé požadovať špecifické znalosti od samotného insolvenčného správcu. Za špecifické vedomosti považujeme určité ekonomicko-technické vedomosti, ktoré by mohli mať zásadný význam v prípade prevádzkovania podniku po rozhodnutí o úpadku dlžníka. Cieľom ustanovenia zvláštneho insolvenčného správcu nie je zníženie objemu činnosti vykonanej samotným

⁶⁶ §34 insolvenčného zákona

⁶⁷ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **39 s.** Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

⁶⁸ §35 insolvenčného zákona

insolvenčným správcom, ale pri rozsiahlom insolvenčnom konaní je treba riešiť formou prevedenia, časti úkonov tretím osobám alebo prostredníctvom zamestnancov insolvenčného správcu tam, kde insolvenčný zákon výslovne nestanoví povinnosť previesť úkon výhradne osobou insolvenčného správcu.⁶⁹

3.4 ASIS

Insolvenční správci, ktorí splnili podmienky podľa nových predpisov, založili Asociáciu insolvenčných správcov. Pre členstvo v asociácii platí prísny výberový princíp. Riadnym členom asociácie sa môže stať len ten, kto splňuje všetky podmienky pre výkon funkcie správcu od 1.1.2010. Členovia asociácie majú záujem trvalo pôsobiť na poli úpadkového práva. Z toho vyplýva ich profesijný záujem na sprehľadnení a zefektívnení insolvenčného konania a zdokonalení právneho poriadku v tejto oblasti. Vďaka obmedzeniu počtu správcov je možná efektívna výmena poznatkov, formácií a tvorba štandardov ich činnosti. Je možné sledovať prípadné odchýlky od štandardov a eliminovať nežiaduce javy, čo by malo prispieť k vyššej úrovni insolvenčného procesu.⁷⁰

⁶⁹ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **605-607** s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

⁷⁰ Anon. Počet insolvenčních správců klesl z loňských 3 700 na 217. *Konkursní noviny* [online]. 20.1.2010, roč., 13, č.1 [cit. 2012-03-06] Dostupné z: < <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2227> >

4 ČINNOSŤ INSOLVENČNÝCH SPRÁVCOV V INSOLVENČNOM KONANÍ

Na základe riešenia dlžníkovho úpadku môžeme ľahko definovať činnosť insolvenčného správcu. Táto činnosť insolvenčného správcu predstavuje určitú nadstavbu nad činnosťou podľa prvej časti insolvenčného zákona. Správca vykonáva po rozhodnutí o spôsobe riešenia úpadku tieto činnosti:

- Činnosť insolvenčného správcu pri konkurze
- Činnosť insolvenčného správcu pri reorganizácii
- Činnosť insolvenčného správcu pri oddlení,

4.1.1 ČINNOSŤ INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU PRI KONKURZE

Základným spôsobom riešenia úpadku je konkurz, ktorý spočíva v pomernom uspokojení pohľadávok veriteľov prostredníctvom likvidácie ekonomickej podstaty dlžníka. Ide o likvidačný spôsob riešenia úpadku.

Vďaka prehláseniu o konkurze sa na správcu presúva veľké množstvo práv a povinností. Právo nakladať s majetkovou podstatou dlžníka je jedno z najdôležitejších oprávnení správcu.⁷¹ Je to generálne oprávnenie, ktoré v sebe nesie radu oprávnení a povinností. Správca v skutočnosti vstupuje na miesto managementu dlžníka, vykonáva činnosť zamestnávateľa, rozhoduje o prevádzkových záležitostiach podniku, vedie účtovníctvo, plní daňové povinnosti za úpadcu a pod. Pre kvalitatívnu činnosť správcu je podstatné, aby okrem právneho vzdelania bol vzdelaný i v ekonomike, managementu a účtovníctve. Obecne prehlásenie o konkurze neznamena automatické ukončenie prevádzky dlžníkovho podniku. Z pohľadu veriteľov je výhodnejšie, keď sa správca bude usilovať o zachovanie prevádzky podniku. Existuje tu predpoklad, že výťažok dosiahnutý predajom fungujúceho podniku bude väčší, než pri rozpredávaní jeho jednotlivých častí. V prípade, že správca uzná, že prevádzka podniku nie je ekonomicky výhodná, môže požiadať insolvenčný

⁷¹ § 246 insolvenčného zákona

súd o vydanie rozhodnutia o ukončení prevádzky dlžníkovho podniku. Stáva sa, že správca je demotivovaný⁷², pretože je na správcu prenesené nadmerné bremeno osobnej zodpovednosti za zamestnancov dlžníka pri prevádzke podniku.

Za hlavné rozhodovacie kritérium správcu pri nakladaní s majetkovou podstatou považujeme výšku uspokojenia pohľadávok veriteľom. Správca by mal voliť také kroky, ktoré povedú k najvyššiemu možnému uspokojeniu veriteľov. Svoju úlohu zohráva i časový rámec, v ktorom dôjde k uspokojeniu veriteľov, pričom záujem veriteľov bude v drvivej väčšine prípadov spočívať v čo najrýchlejšom uspokojení ich pohľadávok.

Po prehlásení konkurzu správca má povinnosť zostaviť priebežnú účtovú uzávierku. Následne správca dokončuje činnosti, ktoré vykonáva už po svojom ustanovení do funkcie (zisťovanie, zaisťovanie a spisovanie majetkovej podstaty, dokončenie zoznamu prihlásených pohľadávok a príprav na prieskumné jednanie).⁷³

Správca musí vyhotoviť správu o hospodárskej činnosti dlžníka ku dňu prehlásenia konkurzu. Ide o analýzu účtovej bilancie dlžníka a možností, ako sa dá naložiť s dlžníkovým majetkom. Pokiaľ konkurz nebol prehlásený súčasne s rozhodnutím o úpadku, správca má právo využiť poznatky z činnosti vykonávaných podľa časti I. insolvenčného zákona.

Speňažovanie majetkovej podstaty je ďalšou významnou činnosťou správcu pri prehlásení konkurzu. Speňažovaním⁷⁴ sa chápe prevádzanie majetku dlžníka na peniaze za účelom uspokojenia veriteľov. Správca má právo obecné začať speňažovanie hneď, ako nadobudne právnu moc rozhodnutia o prehlásení konkurzu, ale nie skôr ako na prvej schôdzi veriteľov. Správca so súhlasom veriteľského výboru rozhoduje o spôsobe speňaženia majetkovej podstaty. Do úvahy pripadajú tri spôsoby speňažovania: speňaženie vo verejnej dražbe, predaj podľa ustanovenia OSŔ o výkone rozhodnutia a predaji majetku mimo dražbu. O priebehu speňažovania podáva správca pravidelné správy insolvenčnému súdu a veriteľskému výboru.⁷⁵

⁷² § 37 odst. 2 insolvenčného zákona

⁷³ § 227 odst. 3 insolvenčného zákona

⁷⁴ § 283 insolvenčného zákona

⁷⁵ § 286 insolvenčného zákona

Správca podáva súdu návrhy na povolenie čiastočných rozvrhov. V prípade, že to správca neurobí, i keď mu to stav majetkovej podstaty umožňuje, môže mu súd znížiť jeho odmenu.⁷⁶

Správčova činnosť je v konkurze ukončená podaním konečnej správy a návrhom na rozvrhové uznesenie. Správcom musí byť zostavená konečná správa tak, aby z nej bol zrejmý celkový rozsah činnosti správcu s vyčíslením ich finančných výsledkov.⁷⁷ Insolvenčný správca musí v konečnej správe uviesť čiastku, ktorá má byť rozdelená medzi veriteľov a tiež to, aký podiel prislúcha jednotlivým veriteľom.⁷⁸ V porovnaní s návrhom rozvrhového uznesenia, konečná správa nemusí obsahovať presné vyčíslenie čiastok, ktoré prislúchajú jednotlivým veriteľom. S konečnou správou správca súčasne predkladá súdu vyúčtovanie svojej odmeny a hotových výdajov.⁷⁹

Z pohľadu zodpovednosti správcu predstavuje určitú poistku, že konečná správa i vyúčtovanie správцovej odmeny sú prekontrolované a následne schválené súdom. Existuje tu tiež právo veriteľov, ktorí majú právo proti konečnej správe podať námietky. Správca následne uspokojí doposiaľ neuspokojené pohľadávky, ktoré sa uspokojujú kedykoľvek v priebehu konkurzného konania.⁸⁰ Dodatočne správca predkladá súdu návrh rozvrhového uznesenia, ktoré udáva presnú čiastku z výťažku speňaženia, ktorá má byť vyplatená na konkrétne pohľadávky. Pokiaľ je súdom vydané rozvrhové uznesenie, správca ho splní postupom podľa § 307 insolvenčného zákona a jeho splnenie podá správu insolvenčnému súdu. Súd následne ukončí konkurzné konanie. Ukončením konkurzu správca stráca svoje dispozičné oprávnenia k majetkovej podstate, ale jeho činnosť ešte nekončí. Musí vykonať ešte množstvo povinností, ktoré sa viažu na vedenie účtovníctva podľa § 313 odst. 2

⁷⁶ § 301 insolvenčného zákona

⁷⁷ § 302 odst. 2 insolvenčného zákona

⁷⁸ § 302 odst. 4 insolvenčného zákona

⁷⁹ § 303 odst. 1 insolvenčného zákona

⁸⁰ § 305 insolvenčného zákona. Z dikcie ustanovenia nie je evidentné, že osobou, ktorá predmetné pohľadávky uspokojuje je správca. Toto je ľahko zistiteľné z § 298 odst.2 a § 203 odst. 1 insolvenčného zákona, ale je to jasné i z celkovej logiky konkurzného konania, podľa ktorého bude insolvenčný správca disponovať výťažky majetkovej podstaty dovtedy, kým z nich nebudú uspokojení veritelia.

insolvenčného zákona. Po vykonaní všetkých povinností súd sprostí insolvenčného správcu jeho povinností.⁸¹

4.1.2 ČINNOSŤ INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU PRI REORGANIZACIÍ

Vďaka reorganizácií dochádza k sanácii ekonomickej podstaty dlžníka. Pri reorganizácií je neporušená ekonomická činnosť dlžníka a veritelia majú byť uspokojovaní priebežne z výnosov ekonomickej činnosti dlžníka. Reorganizácia je vzhľadom k vyhradenému okruhu subjektov, pre ktoré je prípustná⁸² najšpeciálnejším spôsobom riešenia úpadku.

V najobecnejšej rovine môžeme povedať, že pri reorganizácií správca činnosť spočíva v dozore nad dlžníkom.⁸³ Súd môže vydať zákaz dlžníkovi pre nakladanie s majetkovou podstatou alebo ho v nakladaní s ňou môže obmedziť. Činnosť správcu môže mať základ práve v podaní návrhu na toto obmedzenie. Motívom k takémuto návrhu zo strany insolvenčného správcu môžu byť odôvodnené obavy z toho, že by dlžník určitým nakladaním s majetkovou podstatou poškodzoval záujmy veriteľov. V prípade, že súd obmedzí dlžníka v určitom rozsahu v nakladaní s majetkovou podstatou, prechádza dispozičné oprávnenie na správcu. Na správcu súčasne prechádza rozhodnutím o povolení reorganizácie funkcia valnej hromady, u akciových spoločností a u spoločnosti s ručením obmedzeným, prípadne členskej schôdze, ak ide o družstvá. Dochádza tak ku dekolektivizácii týchto inak kolektívnych orgánov.⁸⁴

Po účinnosti rozhodnutia o schválení reorganizačného plánu správca vykonáva činnosť podľa ustanovenia § 354 insolvenčného zákona, a teda musí zaistiť, aby boli vykonané procesné úkony spojené s účinnosťou reorganizačného plánu, podá dlžníkovi správu o svojej

⁸¹ JUŘENA, Jakub. *Insolvenční správce*. Brno 2010. Diplomová práce. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občasného práva.

⁸² V súčasnosti bolo zahájené len minimálne množstvo reorganizačných konaní a sú s nimi len malé skúsenosti. O špecialite reorganizácie svedčí i skutočnosť, že podľa § 3 odst. 2 zákona o insolvenčných správcoch ako správca v nich môže byť ustanovená len osoba sozvláštnou skúškou insolvenčného správcu.

⁸³ § 331 insolvenčného zákona

⁸⁴ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 441 s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

predchádzajúcej činnosti, vykoná ďalšie potrebné úkony, aby dlžník mohol vykonávať svoje dispozičné oprávnenia, kontroluje činnosti dlžníka, doplňuje zoznam majetku a záväzkov podľa stavu konania, eviduje činnosť dlžníka a pravidelne o týchto činnostiach informuje súd a veriteľský výbor.⁸⁵

4.1.3 ČINNOSŤ INSOLVENČNÉHO SPRÁVCU PRI ODDLŽENÍ

Pokiaľ chápeme likvidáciu ako proces speňažovania majetku, nemôžeme následne s čistým svedomím súhlasiť s názorom, že oddlženie je nelikvidačnou formou úpadku. V súčasnosti existujú tri spôsoby oddlženia, pričom len pri jednom z nich vôbec nedochádza k likvidácii majetku dlžníka. Podľa insolvenčného zákona sú len dva spôsoby: oddlženie plnením splátkového kalendára a oddlženie speňažením majetkovej podstaty. Z teoretického hľadiska je to možné, z pohľadu likvidačnej hodnoty oddlženia, rozlišovať tri varianty, lebo v závislosti na tom, pokiaľ sa pri oddlžení plnením splátkového kalendára prihlási zaistený veriteľ, môžu vznikať riešenia čisto plnením splátkového kalendára, oddlžením, v ktorom bude súčasne plnený splátkový kalendár i speňažovaný majetok, ktorý bude slúžiť na zaistenie.⁸⁶

Činnosť správcu je tiež rozdelená v závislosti na tom, ktorá z variant oddlženia je pre konkrétny prípad použitá. V prípade, že správca zistí skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zamietnutie návrhu na povolenie oddlženia, je podľa § 403 odst. 1 insolvenčného zákona povinný na ne upozorniť.

V ustanovení sa nehovorí, kto má byť upozornený. Pokiaľ sa hlasovalo o spôsobe oddlženia na schôdzi veriteľov⁸⁷, správca musí upozorniť pred rozhodnutím veriteľov. Upozorňovať bude na schôdzi veriteľov, a tým sa mu podarí upozorniť veriteľov a súčasne i insolvenčný súd. V prípade, žeby bolo o spôsobe oddlženia hlasovanie mimo schôdze veriteľov⁸⁸, potom je situácia komplikovanejšia. Teoreticky by bola povinnosť splnená, ak by

⁸⁵ JUŘENA, Jakub. *Insolvenční správce*. Brno 2010. Diplomová práce. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občasného práva.

⁸⁶ JUŘENA, Jakub. *Insolvenční správce*. Brno 2010. Diplomová práce. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občasného práva.

⁸⁷ §399 insolvenčného zákona

⁸⁸ § 400 insolvenčného zákona

bol o upozornení informovaný veriteľ alebo len súd. S ohľadom na dikciu § 403 odst. 2 a § 404 insolvenčného zákona, je možné zastávať stanovisko, že správca by mal správne upozorniť oba subjekty. Záleží na tom, pretože súd potrebuje o týchto skutočnostiach vedieť, aby mohol schváliť, prípadne neschváliť oddĺženie podľa § 404 a § 405 insolvenčného zákona.⁸⁹

Činnosť insolvenčného správcu v jednotlivých variantách spôsobu oddĺženia

Nelikvidačnú povahu má oddĺženie plnením splátkového kalendára. V takomto prípade správca činnosť spočíva v rozvrhovaní mesačných splátok medzi jednotlivých veriteľov podľa pomeru ich pohľadávok. Mesačné splátky sú v praxi najčastejšie získavané zrážkami zo mzdy alebo platu. Existuje tu legislatívny nedostatok, kde je možné spozorovať, že ustanovenie § 406 odst 3 pism. d.) insolvenčného zákona explicitne nestanovuje, na aký účet majú byť zrážky pripísané. Z logiky vyplýva, že zrážky musia byť pripisované na účet správcu. Správca následne musí túto čiastku rozdeliť a podľa podielov preveriť na účet veriteľov.⁹⁰

Ďalším spôsobom je oddĺženie speňažením majetkovej podstaty. Tu je činnosť správcu vykonávaná obdobne ako u speňažovania majetkovej podstaty v konkurze, ale pre komplexnosť je treba podotknúť, že majetková podstata dlžníka pri oddĺžení je oproti konkurzu zúžená tým, že do nej neprislúcha majetok, ktorý dlžník nadobudne následne, čo nastali účinky schválenia oddĺženia.⁹¹

V poslednom spôsobe oddĺženia sa kombinuje plnenie splátkového kalendára a speňaženie. Ide o oddĺženie plnením splátkového kalendára so súčasným speňažením majetku, ktorý slúži ako zaistenie, ale musíme brať do úvahy, že sa jedná len o zastavený majetok. Správca má právo zaistený majetok speňažiť až po schválení oddĺženia plnením splátkového kalendára a po zaistení pravosti, výšky a poradia prihlásenej pohľadávky. Činnosť správcu pri speňažení zastaveného majetku sa inicializuje až možnou žiadosťou

⁸⁹ ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: zákon č. 182/2006 Sb., ve znění zákona č. 312/2006 Sb., č. 108/2007 Sb., č. 296/2007 Sb. a č. 362/2007 Sb. : poznámkové vydání s důvodovou zprávou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*. 2., aktualizované vyd. Praha: Linde, 2008, s. 612.. ISBN 80-720-1707-1.

⁹⁰ JUŘENA, Jakub. *Insolvenční správce*. Brno 2010. Diplomová práce. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občasného práva.

⁹¹ § 398 odst. 2 insolvenčného zákona

zaisteného veriteľa. Následne správca postupuje pri speňažovaní zastaveného majetku ako keby ho speňažoval v konkurze.⁹² Pokiaľ sa zameriame na plnenie splátkového kalendára, správca postupuje rovnako ako v prípade oddĺženia plnením splátkového kalendára.

4.2 INCIDENČNÉ SPORY

Insolvenčné konanie má špecifické zamerania a svojimi užívanými právnymi prostriedkami sa vymyká bežnému v rámci civilných alebo obchodných konaní. Pre tento fakt je vymedzená i špecifická oblasť sporov s dopadom na priebeh insolvenčného konania, ktorá je riešená špeciálnym postupom insolvenčného súdu upraveným v §159 a následného insolvenčného zákona, ktorý vytvára zjednotenú procesnú úpravu pre vedenie týchto sporov. Rozsah súdnych sporov, ktoré sú označené ako incidenčné je pomerne právne pestrý. Za incidenčné spory sú označované :

- Spory o pravosť, výšku alebo poradie prihlásených pohľadávok. Vznik týchto sporov nastáva po preskúmaní prihlášky pohľadávky insolvenčným správcom postupom podľa §188 insolvenčného zákona, ktoré sú následne preskúmané v prieskumnom jednaní postupom podľa § 190 a následne insolvenčného zákona. Výrok insolvenčného súdu o určení pravosti, výšky alebo poradia prihlásenej pohľadávky alebo o zamietnutí žaloby je výsledkom incidenčného sporu,
- Incidenčné spory sú spory o vylúčení veci, práva, pohľadávky alebo inej majetkovej hodnoty z majetkovej podstaty alebo vydanie výťažku speňaženia. Takéto spory tvoria početnú a veľmi významnú skupinu incidenčných sporov. Vo vzťahu k vedeným vylučovacím sporom je treba taktiež uviesť, že tieto spory vznikajú na základe zabezpečenia súpisu majetkovej podstaty, do ktorej sú v zmysle postupu podľa § 224 insolvenčného zákona spisované i majetkové hodnoty, ktoré sú sporné vďaka tomu, že už nenáležia dlžníkovi. Krátko na to
- dochádza k uplatňovaniu práv tretej osoby voči takémuto majetku, ktorý majetkový súpis vylučuje. Sú to také spory, ktoré sú vyvolané právnym záujmom tretích osôb voči majetku zahrnutého do súpisu majetkovej podstaty.

⁹² § 409 odst. 3 insolvenčného zákona

- Spory o vysporiadaní spoločného majetku dlžníka a jeho manžela, ktoré bývajú inak riešené obecnými súdmi. Pokiaľ nedôjde k vysporiadaniu spoločného majetku dlžníka a jeho manžela pred zahájením insolvenčného konania, pričom platnosť takéhoto vysporiadania spoločného majetku dlžníka a jeho manžela nie je v rozpore a v dôsledku toho neplatné podľa úpravy insolvenčného zákona, potom môžeme prehlásiť, že spor o vyrovnaní spoločného majetku dlžníka a jeho manžela je incidenčným sporom. V prípade, že manželia uzavreli dohodu o vysporiadaní spoločného majetku, tak nevzniká incidenčný spor.
- Spory na základe odporcovej žaloby. Takéto spory zahrňujú existujúce spory o neúčinnosť a odporovateľnosť právnych úkonov dlžníka pred prehlásením konkurzu. Ide o inštitút vzťahujúci sa k právnej úprave neplatnosti a neúčinnosti právnych úkonov.
- Spory o náhradu škody na majetkovej podstate, ktoré vznikli porušením povinností insolvenčného správcu. Ide o náhradu škody, kedy insolvenčný správca odpovedá za škodu prípadne inú ujmu, ktorou dlžníkovi, veriteľom alebo tretím osobám spôsobil tým, že pri výkone svojej funkcie porušil povinnosti, ktoré mu boli uložené zákonom alebo rozhodnutím súdu, rovnako i tým, že pri jej výkone postupoval s odbornou starostlivosťou.
- Ďalšie incidenčné spory, ktoré insolvenčný zákon definuje ako spory incidenčné. Ide o žalobu podľa § 186 odst. 2 insolvenčného zákona o určení, že pohľadávka prihláseného veriteľa nebola v priebehu insolvenčného konania uspokojená ani nezanikla iným spôsobom, a že jeho pohľadávka stále existuje. Ďalšou je žaloba o určení neplatnosti právneho úkonu podľa § 231 odst. 2 insolvenčného zákona, žaloba podľa § 233 odst. 3 insolvenčného zákona o neplatnosti zmlúv, ktorými došlo ku speňaženiu plnenia, ktorého sa týka neplatný právny úkon, žaloba podľa § 289 odst. 3 insolvenčného zákona o neplatnosti zmlúv, ktorými došlo ku speňaženiu mimo dražbu, žaloba podľa § 373 odst. 6 a 385 odst. 6 insolvenčného zákona o výške alebo charakteru pohľadávky veriteľa v prípade úpadku finančnej inštitúcie.

Veľké množstvo sporov, ktoré sú označované ako incidenčné spory môže umožniť vybavovanie typovo odlišných sporov spojených incidenčnou problematikou insolvenčnému

sudcovi so špecializáciou pre úpadkovú problematiku a tým pádom i vnímanie tohto špecifika vnášaného do každého z týchto sporov. Negatívnym javom však je bezpochybné zvýšenie zaťaženia incidenčných sudcov s možným dopadom na rýchlosť incidenčných konaní.

Dôležité je zdôrazniť, že zásadným špecifikom incidenčných sporov je inštitút zákonnej koncentrácie konania podľa § 118b o.s.ř.. V týchto sporoch vyvolaných insolvenčným konaním môžu účastníci uviesť rozhodné skutočnosti o veci samej a označiť dôkazy k ich preukázaniu najneskôr do skončenia prvého jednania, ktoré sa v nich konalo. Pokiaľ sa objavia neskôr ďalšie skutočnosti či dôkazy, nie je možné na ne prihliadať ako na nové dôkazy. Toto pravidlo neplatí, pokiaľ ide o skutočnosti alebo dôkazy, ktorými má byť spochybnená dôveryhodnosť uskutočnených dôkazných prostriedkov, ktoré vznikli po prvom jednaní alebo ktoré účastník nemohol bez svojej viny v čas uviesť. Takéto procesné podmienky konania kladú zvýšené nároky na právne schopnosti účastníkov konania. Problém nastáva keď často krát sú účastníci konania laici, u ktorých je bežné, že u sporov o vysporiadanie spoločného majetku dlžníka a jeho manžela, ktoré sú zahrnuté do incidenčných sporov. Tieto spory bývajú zvyčajne vedené bez právneho zastúpenia. Predpokladaný dopad zákonnej koncentrácie konaní sa mal prejaviť najmä vo forme výrazného skrátenia incidenčných sporov u súdu prvého stupňa. Bohužiaľ účastníci insolvenčného koncentrovaného konania nemajú ešte zažitú tieto pravidlá, aby sa v činnosti súdu prejavil očakávaný dôsledok.

Incidenčný spor je prejednávaný a rozhodnutý na návrh oprávnenej osoby. Tento spor býva podaný v rámci insolvenčného konania u insolvenčného súdu. Inému sudcovi insolvenčného súdu prikáže predseda insolvenčného súdu taký spor, len v prípade pokiaľ by pre jednanie a rozhodnutie incidenčného sporu v rámci insolvenčného konania mohlo viesť k pretiahnutiu celého insolvenčného konania. Výsledkom je, že sudca vedúci insolvenčné konanie bude súčasne tým, ktorý bude súdiť spory vyvolané takýmto konaním. V konečnom dôsledku môžeme incidenčné spory označiť ako podmnožinu insolvenčného konania. Veľmi dôležitým faktom je, že bez vyriešenia incidenčných sporov nemôže byť ukončené insolvenčné konanie.⁹³

⁹³ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 19-21 s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751..

5 ZODPOVEDNOSŤ

V insolvenčnom zákone je koncipovaná zodpovednosť insolvenčného správcu v insolvenčnom konaní v dvoch rovinách. V prvej časti je obecná zodpovednosť insolvenčného správcu za škodu alebo inú ujmu, ktorú insolvenčný správca dlžníkovi, veriteľom, prípadne tretím osobám môže spôsobiť tým, že pri výkone svojej funkcie porušil povinnosti, ktoré sú mu uložené insolvenčným zákonom alebo rozhodnutím insolvenčného súdu, alebo tým, že pri výkone svojej činnosti nepostupuje s odbornou starostlivosťou. Insolvenčný správca nesie obecnú zodpovednosť i za činnosť osôb, ktoré poveril plnením svojich úloh.

Popri obecnej zodpovednosti insolvenčný správca nesie i zodpovednosť za škodu alebo inú ujmu, ktorá vznikla veriteľovi pohľadávky za majetkovú podstatu tým, že v priebehu insolvenčného konania nemohla byť celkom uspokojená jeho pohľadávka, ktorá vznikla na základe úkonu insolvenčného správcu. Tejto zodpovednosti má insolvenčný správca právo sa zbaviť iba v takom prípade, že sa mu podarí preukázať, že v dobe, kedy úkon vykonal, nemohol poznať, že majetková podstata nebude postačovať k úhrade vzniknutej pohľadávky za majetkovú podstatu. Insolvenčný správca si musí vždy dobre zvážiť svoje úkony v insolvenčnom konaní a to hlavne vtedy, pokiaľ bude úpadok dlžníka riešený konkurzom. Nesmie vykonávať také úkony, ktoré by mohli nadmierne zadlžovať majetkovú podstatu. Pokiaľ sú uvedené úkony v insolvenčnom konaní nutné alebo v prípade, že sú požadované veriteľským výborom, mal by insolvenčný správca požiadať veriteľský výbor, aby mu na úhradu týchto nákladov poskytla finančné prostriedky. Pokiaľ sa tak nestane, insolvenčný správca sa vystavuje riziku, že bude musieť pohľadávky za majetkovú podstatu, ktoré nebude možné v celom rozsahu uhradiť z majetkovej podstaty, uhradiť zo svojich finančných prostriedkov. Nad rámec náhrady spôsobenej škody alebo inej ujmy hrozí insolvenčnému správcovi, ktorý nebude riadne plniť všetky svoje povinnosti, tiež uložená poriadková pokuta, ktorú môže insolvenčný súd uložiť i opakovane, a to až do súhrnnej sumy 200 000 Kč.⁹⁴

⁹⁴ PACHL, Lukáš. Průvodce insolvenčného správce insolvenčním konaním. *Právní fórum : český právnícký měsíčník* 2008 č.3, p.113. ISSN 1214-7966.

Insolvenčný správca je pri výkone svojej funkcie zodpovedný i za spáchanie množstva trestných činov. Za zmienenie stoja trestné činy, kde je insolvenčný správca zmienený ako zvláštny páchatel' vo zmysle § 114 odst. 1 trestného zákona.

Trestný zákon používa zákonnú definíciu pojmu insolvenčného správcu v § 128.

Trestnoprávna zodpovednosť insolvenčného správcu je zaznamenaná vo zvláštnej časti, v hlave V. trestného zákonníku medzi trestnými činmi voči majetku. Stanovený trestný čin, za ktorý môže byť zodpovedný insolvenčný správca ako zvláštny páchatel' je trestný čin machinácie v insolvenčnom konaní podľa § 226 ods. 3 trestného zákona. Ide o samostatnú skutkovú podstatu, ktorá spadá pod tzv. úpadkové trestné činy. Môžeme ju označiť ako zvláštny prípad pasívneho uplácania. Keďže nie je stanovené inak, zavinenie insolvenčného správcu musí nastať úmyselne.⁹⁵ Základná trestná sadzba môže byť stanovená až na 2 roky. V porovnaní s veriteľom, ktorý by sa dopustil inak rovnakého trestného činu je tu teda možné insolvenčnému správcovi uložiť trojročný trest odňatia slobody. Z logiky veci to vyplýva, lebo insolvenčný správca v insolvenčnom konaní vykonáva činnosť ako profesionál a v prípade, že by sa predmetným trestným činom previnil, šlo by vzhľadom k jeho postaveniu v insolvenčnom konaní o trestný čin, ktorý je spoločensky nebezpečnejší. Pokiaľ by správca svojím činom spôsobil škodu značného alebo veľkého rozsahu, alebo by získal značný prospech alebo prospech veľkého rozsahu, mohol by mu byť uložený trest odňatia slobody až na šesť rokov.

V nadväznosti na zahájenie trestného konania, môže ministerstvo insolvenčnému správcovi pozastaviť oprávnenie k výkonu činnosti insolvenčného správcu.⁹⁶ Po právoplatnom rozhodnutí, ktorým je správca uznaný vinným zo spáchania trestného činu, ministerstvo insolvenčnému správcovi ruší povolenie vykonávať činnosť insolvenčnému správcovi.⁹⁷

⁹⁵ JUŘENA, Jakub. *Insolvenční správce*. Brno 2010. Diplomová práce. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občasného práva.

⁹⁶ § 10 odst. 1 písm. b) zákona o insolvenčních správcích

⁹⁷ § 13 odst. 1 písm. a) zákona o insolvenčních správcích

6 ODMENA

Insolvenčný správca má pri výkone svojej činnosti v rámci insolvenčného konania právo na odmenu a náhradu hotových výdajov. Odmeny insolvenčných správcov sú upravené v zvláštnom predpise.⁹⁸ Insolvenčný zákon stanovuje, že pre konkurzné konanie sa odmena určuje z výťažku speňaženia určeného k rozdeleniu medzi veriteľov.⁹⁹

K stanovenej čiastke prislúchajúcej odmeny pripadá i čiastka odpovedajúca dani z pridanej hodnoty, pokiaľ je insolvenčný správca jej platcom. Zo zvolenej metódy výpočtu odmeny insolvenčného správcu vyplýva dôraz na motiváciu záujmu insolvenčného správcu na dosiahnutie maximálneho výnosu pre insolvenčného veriteľa. Často krát sa stáva, že v prípade prevádzkovania podniku môže byť záujem na udržaní jeho prevádzky v rozpore so záujmom na dosiahnutie maximálneho výnosu pre insolvenčného veriteľa. K odstráneniu prípadného negatívneho dopadu môže byť použitá zákonná možnosť súdu zvýšiť prípadne znížiť odmenu insolvenčného správcu.

V rámci odmeny má insolvenčný správca nárok i na náhradu hotových výdajov, ktoré sa nedajú zahrnúť pod iné formy výdajov v rámci insolvenčného konania. Spadajú sem položky ako napríklad výdaje na vedenie kancelárie insolvenčného správcu, na úhradu nákladov na jeho zamestnancov apod. Hotovými výdajmi sú typicky cestovné výdaje v súvislosti s insolvenčným konaním, poštovné, náklady na telefóny .¹⁰⁰

V rámci odmeňovania insolvenčného správcu rozlišujeme či ide o odmenu určenú z výťažku speňaženia pripadajúceho na zaisteného alebo nezaisteného veriteľa. U zaisteného veriteľa to robí 2 % z čiastky určenej na vydanie veriteľovi. Odmena určená z výťažku speňaženia určeného k rozdeleniu medzi nezaistených veriteľov činí pri výťažku

⁹⁸ Vyhláška č. 313/2007 ZB., O odmene insolvenčného správcu, o náhradách jeho hotových výdajov, o odmene členov a náhradníkov veriteľského výboru a o náhradách jeho nutných výdajov.

⁹⁹ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 160 s. ISBN 978-80-7357-329-4.

¹⁰⁰ KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, **38 s.** Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.

- Od 0 do 10 mil. Kč 15%
- Od 10 mil. - 50 mil. Kč 1 500 000 Kč + 10 % z čiastky presahujúcu 10 mil. Kč
- Od 50 mil. - 100 mil. Kč 5 500 000 Kč + 5 % z čiastky presahujúcu 50 mil. Kč
- Od 100 mil. - 250 mil. Kč 8 000 000 Kč + 1% z čiastky presahujúcu 100 mil. Kč
- Od 250 mil. Kč 9 500 000 Kč + 0,5% z čiastky presahujúcu 250 mil. Kč

Pokiaľ je spôsobom riešenia dlžníkovho úpadku reorganizácia, prináleží insolvenčnému správcovi za každý začatý mesiac po rozhodnutí o povolení reorganizácie odmena, ktorá je stanovená z dvanásť násobku priemerného mesačného obratu za posledné účtovné obdobie predchádzajúce insolvenčnému návrhu takto

pri obrate

- Do 250 mil. Kč 83 000 Kč
- Od 250 mil. Kč do 500 mil. Kč 166 000 Kč
- Od 500 mil. Kč do 750 mil. Kč 249 000 Kč
- Od 750 mil. Kč do 1 mld. Kč 332 000 Kč
- Nad 1 mld. Kč 415 000 Kč

Ďalším spôsobom riešenia dlžníkovho úpadku je oddlženie a v tom prípade robí odmena insolvenčného správcu

- Pri oddlžení speňažením majetkovej podstaty čiastkou podľa § 1¹⁰¹, ale najmenej však 45 000 Kč,
- Pri oddlžení plnením splátkovým kalendárom 750 Kč za každý začatý kalendárny mesiac trvania účinku schválenia oddlženia plnenia splátkovým kalendárom,

¹⁰¹ Vyhláška č. 313/2007 SB., O odmene insolvenčného správcu, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků veritelského výboru a o náhradách jeho nutných výdajů.

- c. Pri oddlžení plnením splátkového kalendára, pri ktorom dochádza k speňaženiu majetku slúžiaceho k zaisteniu, 750 Kč za každý začatý kalendárny mesiac trvania účinku schválenia oddlżenia plnením splátkového kalendára s čiastkou učenou podľa § 1 odst. 2 ¹⁰².

Pokiaľ dôjde k situácii, že sa reorganizácia zmení v konkurz, odmeňujeme správcu rovnako ako u konkurzu, ale najmenej s čiastkou 2 % z čiastky určenej k vydaniu zaistenému veriteľovi.

Ak dôjde k zrušeniu schváleného oddlżenia a k rozhodnutiu o riešení dlžníkovho úpadku konkurzom, odmeňujeme správcu rovnakým princípom ako pri konkurze, ale so sadzbami pre oddlženie.

V prípade, že nie je možné stanoviť odmenu podľa predchádzajúcich kritérií, rozhodne o výške odmeny insolvenčný súd s prihliadnutím najmä na dĺžku trvania procesu, rozsah a náročnosť vykonávanej insolvenčným správcom.

Počas insolvenčného konania môže byť do procesu zapojených viacero typov insolvenčných správcov. V takom prípade náleží každému z nich podiel odmeny odpovedajúci hlavne dĺžke doby, rozsahu a náročnosti ich činnosti. ¹⁰³

Neustále vznikajú diskusie o tom, či tento spôsob odmeňovania insolvenčných správcov splňuje predstavy jednotlivých procesných subjektov a najmä insolvenčných správcov. Preto bol uskutočnený prieskum v spolupráci Konkurzných novín a Asociácie insolvenčných správcov ohľadne odmeňovania insolvenčných správcov.

Prieskum potvrdil to, o čom sa už od počiatku hovorilo medzi insolvenčnými správcami. Systém odmeňovania insolvenčných správcov je nastavený tak, že v drvivej väčšine správcov vyplácané odmeny nepostačujú ani na pokrytie reálnych nákladov, ktoré na výkon svojej činnosti vynakladajú. V súčasnosti je pravda, že väčšina správcov vykonáva svoju činnosť iba ako doplnkovú, ale to nemení nič na fakte, že zákonodarca prišiel s novým insolvenčným zákonom najmä kvôli tomu, aby insolvenční správcovia boli profesionáli vo svojom obore.

¹⁰² Vyhláška č. 313/2007 SB., O odmene insolvenčného správcu, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků veritelského výboru a o náhradách jeho nutných výdajů.

¹⁰³ Vyhláška č. 313/2007 SB., O odmene insolvenčného správcu, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků veritelského výboru a o náhradách jeho nutných výdajů.

V dobe prieskumu z 368 osôb s vykonanou skúškou odpovedalo na dotazník 67 insolvenčných správcov vykonávajúcich svoju činnosť po celej republike. Napriek tomu, že skúmaná vzorka bola nižšia než sa predpokladalo, podarilo sa vytvoriť kvalitnú reprezentatívnu vzorku a stým získať údaje, ktoré majú vysokú vypovedajúcu hodnotu.

V rámci prieskumu sa zistilo, že 33 insolvenčných správcov vykonáva činnosť už od roku 2008, 9 zahájilo svoju činnosť v roku 2009 a 25 insolvenčných správcov začalo pôsobiť až v roku 2010.

Insolvenční správcovia, ktorí vyplnili dotazník, vykonávajú svoju činnosť priemerne v 30 insolvenčných konaniach.

Tab. 6.1. Počty insolvenčných konaní

Rok	Priemerný počet pridelených insolvenčných konaní
2008	1,75
2009	4,72
2010	23,75

Zdroj : www.konkurzni-noviny.cz¹⁰⁴

Z tabuľky 6.1. je zrejmé, že k nárastu práce dochádzalo najmä v roku 2010, kedy bolo insolvenčným správcom pridelené priemerne 24 insolvenčných konaní. Tento stav pritom odpovedal vývoju počtu insolvencií a celkovému zvyšovaniu počtu zahájených insolvenčných konaní od roku 2008.

S ohľadom na výrazný pomer oddĺžení, ktoré sú plnené splátkovým kalendárom, sa nepreukázalo výrazné urýchlenie priebehu insolvenčných konaní, ktoré bolo zamýšľané novou právnou úpravou. Z celkového počtu 2019 insolvenčných konaní, v ktorých opýtaní insolvenční správcovia pôsobia, bolo ich k danému obdobiu ukončených len 149, čo je len 7,4 % všetkých pridelených insolvenčných konaní.

¹⁰⁴ Anon. Téma: Odměny insolvenčních správců nepokryjí ani jejich náklady *Konkursní noviny* [online]. 22.6.2011, roč. 13, č. 13 [cit.2012-04-22]. Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2712>>

Tab. 6.2. Priemerná splátková odmena

Rok	Priemerná odmena v oddĺžení plnením splátkového kalendára
2008	1 542 Kč
2009	4 758 Kč
2010	34 545 Kč

Zdroj: www.konkurzni-noviny.cz¹⁰⁵

Na odmenách bolo insolvenčným správcom v konaniach ukončených v rokoch 2008, 2009 a 2010 vyplatené celkom 8 965 192 Kč, čo je z celkového pohľadu čiastka 133 809 Kč na správcu za 3 roky. Z tabuľky č. 6.2. vyplýva, že trend výšky príjmov insolvenčných správcov stúpa, ale priemerná odmena na jedno ukončené konanie naopak klesá. Z celkovej odmeny insolvenčného správcu bola čiastka 1 610 524 Kč vyplatená na základe speňaženia nezaisteného majetku a čiastka 4 848 833 Kč ako odmena na základe speňaženia majetku slúžiaceho k zaisteniu.

Tab. 6.3. Ročné náklady správcu

Rok	Priemerné ročné náklady na činnosť insolvenčného správcu
2008	216 604 Kč
2009	280 597 Kč
2010	330 721 Kč

Zdroj: www.konkurzni-noviny.cz¹⁰⁶

¹⁰⁵ Anon. Téma: Odměny insolvenčních správců nepokryjí ani jejich náklady *Konkursní noviny* [online]. 22.6.2011, roč. 13, č. 13 [cit.2012-04-22].Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2712>>

V insolvenčných konaniach, v ktorých bolo povolené oddĺženie plnením splátkového kalendára, si správcovia doteraz zarobili za 3 roky účinnosti insolvenčného zákona v priemere 40 000 Kč. Z tabuľky č. 3 je zrejmé, že trend odmiern v tomto spôsobe riešenia úpadku je stúpajúci a pravdepodobne v budúcnosti bude schopný väčšine insolvenčných správcov zaistiť pravidelný mesačný príjem, ktorý umožní ich bežnú existenciu. Tento jav je spôsobený dlhodobým spôsobom riešenia úpadku. S prihliadnutím na stúpajúci počet návrhov na povolenie oddĺženia možno očakávať ešte i v budúcich rokoch nárast priemernej ročnej výšky odmeny vyplácanej z tohto spôsobu riešenia úpadku.

Z insolvenčných správcov, ktorí sa zúčastnili prieskumu, bol len jeden ustanovený v konaní, kde bola povolená reorganizácia dlžníka a za výkon svojej činnosti si zarobil 1 milión korún. Pri oddĺžení predajom majetku dlžníka v oddĺžení si všetci insolvenční správcovia zarobili dohromady necelých 70 000 Kč.

K odmene, ktorá bola vyplatená v ukončených insolvenčných konaniach a oddĺžení, ktoré je plnené splátkovým kalendárom, je treba tiež pripočítať zálohy, ktoré boli správcovi vyplácané v konaniach, ktoré doteraz nie sú ukončené, ale už došlo k speňaženiu majetkovú dlžníka a mohla byť vyplatená i záloha na odmenu insolvenčného správcu. Na zálohách bolo doteraz vyplatených celkom 14 053 2008 Kč, čo na jedného správcu predstavuje celkom 209 749 Kč. Z toho bolo 7 697 153 Kč vyplatených ako záloha na speňaženie nezaisteného majetku a suma 6 356 055 ako záloha na speňaženie zaisteného majetku.

Doteraz, ale insolvenční správcovia vynaložili v rokoch 2008, 2009 a 2010 náklady vo výške 35,5 milióna korún. V tejto čiastke nie sú zohľadnené hotové výdaje insolvenčných správcov, ktoré sú obvykle hradené správcami z výťažku speňaženej majetkovej podstaty, zo zálohy či zo štátneho rozpočtu. Jedná sa o náklady na prevádzku kancelárie, zamestnancov, poistenie, odvody v prospech štátneho rozpočtu a podobne. Insolvenčný správca tak v priemere vynaloží sumu 633 tisíc Kč. V tejto čiastke taktiež nie je zohľadnená dĺžka výkonu funkcie. Priemerné ročné náklady na činnosť insolvenčného správcu majú tendenciu rásť, čo je pochopiteľné s ohľadom na nárast agendy insolvenčného správcu.

Keď porovnáme priemerný zárobok insolvenčného správcu v rokoch 2008, 2009 a 2010 v rátane záloh a nákladov na výkon funkcie jednoznačne ukazuje, že činnosť insolvenčného

¹⁰⁶ Anon. Téma: Odměny insolvenčních správců nepokryjí ani jejich náklady *Konkursní noviny* [online]. 22.6.2011, roč. 13, č. 13 [cit.2012-04-22].Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?id=2712>>

správcu je dlhodobá stratová. Priemerný insolvenčný správca si doteraz zarobil necelých 400 tisíc Kč, ale na svoju činnosť musel vynaložiť 633 tisíc Kč. V súčasnosti insolvenční správcovia zamestnávajú približne 100 osôb a ďalších 60 by boli schopní potencionálne prijať, pokiaľ by to výška ich odmien dovolila.

Môžeme poukázať na to, že na základe speňaženia zaisteného majetku doteraz insolvenční správcovia získali na odmenách a zálohách celkom 11 183 888 Kč, čo pripadá na jedného správcu približne 167 000 Kč. Táto suma odpovedá speňaženiu približne majetku v hodnote 500 miliónov Kč. V prípade, žeby odmena za speňaženie majetku slúžiaceho k zaisteniu odpovedala odmene z speňaženého nezaisteného majetku, zarobili by správcovia na odmenách približne 45-70 miliónov korún. To by na jedného správcu pripadala suma 670-1 044 tisíc Kč, čo by i pri najnižších hraniciach postačovalo na úhradu nákladov spojených s výkonom činnosti insolvenčného správcu.¹⁰⁷

¹⁰⁷Anon. Téma: Odměny insolvenčních správců nepokryjí ani jejich náklady *Konkursní noviny* [online]. 22.6.2011, roč. 13, č. 13 [cit.2012-04-22].Dostupné z: <<http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2712>>

7 ZÁVER

Insolvenčné konanie patrí podľa môjho názoru medzi najnáročnejšie právne disciplíny a to najmä kvôli svojim špecifikám oproti klasickému občianskoprávnemu konaniu v rástane základných zásad insolvenčného konania, ale tiež najmä kvôli rozsiahlej spojitosti s mnohými ostatnými právnymi odvetviami.

Posledné dni ma naďalej presviedčajú o enormnej náročnosti skúšok pre insolvenčných správcov. V týchto dňoch sa objavila novela, ktorá chce ešte sprísniť podmienky kladené na osoby, ktoré majú úmysel stať sa insolvenčnými správcami. Podstatnou novinkou by malo byť zavedenie trojročnej odbornej praxe v oblasti súvisiacej s výkonom funkcie insolvenčného správcu, pričom novela pod tým chápe široko definovanú oblasť práva, ekonómie, daňového poradenstva, účtovníctva, auditu, prípadne riadenie podniku.¹⁰⁸

Vzhľadom k súčasnému stavu odmeňovania insolvenčných správcov považujem súčasné a budúce podmienky pre uchádzačov na funkciu insolvenčných správcov za neprimerané, aj napriek tomu, že správcovi prislúcha za výkon činnosti odmena a náhrada hotových výdajov.

Hodnota odmeny je v súčasnosti závislá od spôsobu riešenia úpadku dlžníka. Systém odmeňovania sa v insolvenčnom zákone významne zmenil v porovnaní s predchádzajúcim zákonom o konkurze a vyrovnaní, kde sa vypočítavala odmena podľa prihlásených veriteľov. Problematiku insolvenčného správcu môžeme zhrnúť konštatovaním, že ide o mimoriadne komplexný inštitút, na ktorý sa viaže široké spektrum práv a povinností. Insolvenčný správca v insolvenčnom konaní pôsobí ako zvláštny typ vykonavateľa, ktorý je viazaný pokynmi súdu a častokrát i požiadavkami veriteľov. Osoba insolvenčného správcu sa podieľa svojim profesijným výkonom na tom, aby bolo dosiahnuté nové usporiadanie vzťahov medzi dlžníkmi a veriteľmi prostredníctvom legálnych nástrojov insolvenčného práva.

¹⁰⁸ PATRIA ONLINE: *Zákony/Firmy. Insolvenční správce čekají těžší časy, výkon jejich práce má zpřísnit novela: KŠB* [online]. 23. 4. 2012. , © 1997 - 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/pravo/2050891/insolvencni-spravce-cekaji-tezsi-casy-vykon-jejich-prace-ma-zprisnit-novela.html?culture=sk-SK>

ZOZNAM POUŽITÉJ LITERATURY

Monografická literatura

- [1]ADAMÍK, Petr. *Likvidace obchodních společností*. 2.vyd.Olomouc: ANAG, 2008, s.111 ISBN 978-80-7263-455-2.
- [2]HOSTINSKÝ, Jan. *Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2009.110s. ISBN 978-80-7418-010-1.
- [3]KOZÁK, Ján, Petr BUDÍN, Alexander DADAM a Lukáš PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 903 s. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-807-3573-751.
- [4]LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2009. 426s. ISBN 978-80-7418-031-6.
- [5]MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011, 440s. ISBN 978-807-2018-628.
- [6]RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008.472 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
- [7]SCHÖNFELD, Jaroslav. *Moderní pohled na oceňování pohledávek*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. 200 s. ISBN 978-80-7400-302-8.
- [8]ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: zákon č. 182/2006 Sb., ve znění zákona č. 312/2006 Sb., č. 108/2007 Sb., č. 296/2007 Sb. a č. 362/2007 Sb. : poznámkové vydání s důvodovou zprávou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*. 2., aktualizované vyd. Praha: Linde, 2008, 800s. ISBN 80-720-1707-1.

Časopisecké články

- [9]HOLEŠÍNSKÝ, Petr, STRNAD, Michal. Nové způsoby řešení úpadku dle insolvenčního zákona. *Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*.2008, č. 1, p.7-8. ISSN 1210-6410 .
- [10]PACHL, Lukáš. Průvodce insolvenčního správce insolvenčním konáním. *Právní fórum : český právnícký měsíčník* 2008 č.3, p.113. ISSN 1214-7966.
- [11]REDAKCE. Insolvenční zákon na startu. *Právní fórum : český právnícký měsíčník*. 2008, č. 1, ISSN 1214-7966

Právne predpisy

- [12]Zákon č. 182 ze dne 30. března 2006 o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). IN: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/insolvenčni/>.

[13]Zákon č. 312 ze dne 23. května 2006 o insolvenčních správcích. IN: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006 Dostupný také z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/insolvenzni-spravci-odborna-verejnost/insolvenzni-spravci-zakon.html>

[14]Vyhláška č. 312/2007 Sb. ze dne 29. prosince 2009 o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců. 2009 Dostupný také z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/insolvenzni-spravci-odborna-verejnost/uplne-zneni-vyhlaska-312-2007.html>

[15]Vyhláška č. 313/2007 Sb ze 22. listopadu 2007 dne o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů 2007. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-313>

Internetové zdroje

[16]Anon.Téma: Čtvrtina Počet insolvenčních správců klesl z loňských 3 700 na 217. *Konkursní noviny* [online].20.1. 2010, roč. 13, č. 04 [cit. 2012-04-20] Dostupné z: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2227>

[17]Anon. Téma: Odměny insolvenčních správců nepokryjí ani jejich náklady *Konkursní noviny* [online]. 22.6.2011, roč. 13, č. 13 [cit.2012-04-22].Dostupné z: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2712>

[18]Anon.Téma:Počet insolvenčních správců klesl z loňských 3 700 na 217. *Konkursní noviny* [online]. 20.1.2010, roč., 13, č.1 [cit. 2012-03-06] Dostupné z: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek.html?ida=2227>

[19]CHLÁDEK, Pavel. VPIS - Vzdělávací program insolvenčních správců. Co je VPIS. *Aktuální paragrafy*[online]. 2008, [cit.2012-2-5] Dostupné z : <http://www.aktualniparagrafy.cz/ap/vzdelavani/vzdelavani.php>

[20]JINDRA, Václav. Nová právní úprava úpadkového práva – Resume insolvenčního zákona. *E.právo*. [online]. 5.10.2007 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-pravni-uprava-upadkoveho-prava-resume-insolvenčního-zákona-50342.html>

[21]MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR. Informace o zkouškách insolvenčních správců. *insolvenzni-zakon.justice*. [online]. [cit. 2012-02-14] .Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/insolvenzni-spravci-odborna-verejnost/informace-o-zkouskach-insolvencnich-spravcu.html>

[22]MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR. Insolvenční správci. *isir.justice*. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/InsSpravci/public/seznamAction.do?setName=seznam&path=/public/seznamAction.do&scroll=10&size=10&lastSize=10>

- [23]MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Úpadek a způsoby jeho řešení. *Insolvenční zákon. justice*. [online]. Ministerstvo spravedlnosti [cit 2012-04-22] Dostupné z:<http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/upadek-a-zpusoby-jeho-reseni.html>
- [24]NEUŽIL, Radek. Komora daňových poradců ČR, [online]. 29.07.2008 [cit. 2012-02-19] Dostupné z: http://www.ravys.cz/dokumenty/zkousky_insolvencnich_spravcu.pdf
- [25]NEUŽIL, Radek. Zkoušky insolvenčních správce. *Ravys* [online]. 2008, 29. 7. 2008[2012.3.9]. Dostupné z: http://www.ravys.cz/dokumenty/zkousky_insolvencnich_spravcu.pdf
- [26]PATRIA ONLINE: Zákony/Firmy. *Insolvenční správce čekají těžší časy, výkon jejich práce má zpřísnit novela: KŠB* [online]. 23. 4. 2012. , © 1997 - 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/pravo/2050891/insolvenzni-spravce-cekaji-tezsi-casy-vykon-jejich-prace-ma-zprisnit-novela.html?culture=sk-SK>
- [27]PRÁVO A TERÉNNÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE. *Procesní subjekty insolvenčního řízení* ze dne 1.1.2012 [online]. 1.1.2012 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://www.clovekvprahu.cz/oddluzeni-aktualizovano-k-112012-380/procesni-subjekty-insolvenčního-řízení-385>
- [28]SÝKOROVÁ, Petra. Insolvenčních správců bude málo, zkoušky jsou příliš těžké . *Profit.tyden*. [online]. 14.1. 2009[cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://profit.tyden.cz/clanek/insolvencnich-spravcu-bude-malozkousky-jsou-prilis-tezke/>
- [29]TARANDA, Petr. Podmínky pro výkon funkce insolvenčního správce . Jaká bude pozice insolvenčního správce v novém insolvenčním řízení? *i-poradce*. [online]. 2008, 1.2008[cit. 2012-2-26] Dostupné z: <http://www.iporadce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=87674>

Iné

- [30]HLAVÁČEK, Jiří. *Insolvenční řízení v České republice*. Praha, 2011. Studentská vědecká odborná činnost. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Katedra národního hospodářství.
- [31]JUŘENA, Jakub. *Insolvenční správce*. Brno 2010. Diplomová práce.Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občanského práva.
- [32]PAŘEZOVÁ, Kateřina. *Insolvenční řízení z pohledu povinností insolvenčního správce*. Praha 2011. Diplomová práce. Vysoká škola Ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů, Katedra podnikání a práva.
- [33]VACULÍN, Jan. *Procesní postavení a úloha insolvenčního správce v insolvenčním řízení*. Brno 2011. Masaryková Univerzita, Právnická fakulta, Katedra Občanského práva.

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11.5.2016

.....

Lenka Krasulová